

T. C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE
BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİNDE KULLANILAN ÖĞRETİM
YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ

ZEYNEP ECE ÖZTÜRK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Doç. Dr. Sema SEVİNÇ

KONYA – 2014

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	ZEYNEP ECE ÖZTÜRK	
	Numarası	128309021010	
	Ana Bilim / Bilim Dalı	GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI	
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktor ☐
	Tezin Adı	GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİNDE KULLANILAN ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ	

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Zeynep Ece ÖZTÜRK

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Zeynep Ecce ÖZTÜRK
	Numarası	128309021010
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi / Müzik eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç.Dr. Sema SEVİNÇ
Tezin Adı	ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİNDE KULLANILAN ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ	

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİNDE KULLANILAN ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ başlıklı bu çalışma 11 / 12 / 2014 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı
Doç. Dr. Sema SEVİNÇ

Danışman ve Üyeler
Danışman

İmza

Doç. Dr. Hakan KURT

Üye

Öğr. Gör. Dr. Vahide Bahar YİĞİT

Üye

S. Sema
Hakan Kurt
Vahide Bahar

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Adı Soyadı	ZEYNEP ECE ÖZTÜRK		
Numarası	128309021010		
Ana Bilim / Bilim Dalı	GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI		
Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktora ☐	
Tez Danışmanı	DOÇ. DR. SEMA SEVİNÇ		
Tezin Adı	GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİNDE KULLANILAN ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ		

Öğrencinin

ÖZET

Bu araştırma Güzel Sanatlar Liseleri Müzik bölümlerinde Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde kullanılan öğretim yöntemlerini konu alan nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır.

Yapılan bu araştırma, MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından 392 sayılı ve 08.12.2006 tarihinde yürürlüğe konulan B.S.E öğretim programının uygulamasında kullanılan öğretim yöntemlerini tespit etmek amacıyla öğretim programının uygulayıcısı olan öğretmenlerle yapılan görüşmelerin analizi sonucunda gerçekleştirilmiştir.

Konu ile ilgili bilgilere ulaşabilmek için, standartlaştırılmış açık uçlu görüşme kullanılmış, böylece çalışmaya konu olan ortam veya olayların gerçekçi bütüncül bir şekilde incelenmesi sağlanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak 15 Güzel Sanatlar Lisesinde görev yapmakta olan ses eğitimi öğretmenlerine 1 adet açık uçlu görüşme sorusundan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır.

Elde edilen bütün veriler içerik analizi yapılarak tema, kategori ve kodlara ayrılmış yüzde - frekans değerlerini içeren tablolara dönüştürülmüştür. İçerik analizi yapılan verilerin geçerlilik ve güvenilirliğini sağlamak için bir uzman ile çalışılmış ve verilerin analizini uzman

ve araştırmacı ayrı ayrı olarak yapmışlardır. Verilerin analizinde % 96 oranında eşleşme olduğu görülmüş ve bunun sonucunda da güvenirlik sağlanmıştır.

Elde edilen bulgular yorumlanmış ve araştırmanın sonucunda öğrenmede etkisi olan kavramsal faktörlerden en çok kullanılanın hazır bulunuşluk olduğu, motivasyon ve dev yönteminin daha az ve birbirine eşit olarak uygulandığı tespit edilmiştir.

Öğrenmede etkisi olan faktörlerden olan ğretim yaklaşımlarının tek yönlü iletişim-çift yönlü iletişim ve çok yönlü iletişim olarak ayrıldığı tespit edilmiştir. tek yönlü iletişimde kullanılan anlatım yönteminin çift yönlü iletişimde kullanılan soru cevap yöntemine göre daha çok kullanıldığı tespit edilmiştir. Çok yönlü iletişimin boyutları ise uygulanma sıklığına göre incelendiğinde;

1. Gösterip Yaptırma
2. Keşfetme
3. rnek Olay
4. Tartışma
5. Mikro ğretim yöntemleri olduğu tespit edilmiştir.

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	ZEYNEP ECE ÖZTÜRK	
	Numarası	128309021010	
	Ana Bilim / Bilim Dalı	GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI	
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktora ☐
	Tez Danışmanı	DOÇ. DR. SEMA SEVİNÇ	
	Tezin İngilizce Adı	ANALYZING INDIVIDUAL VOICE EDUCATION COURSES IN MUSIC DEPARTMENTS OF FINE ARTS HIGH SCHOOLS	

SUMMARY

This is a descriptive study aiming to examine Individual Voice Education (IVE) Courses in Music Departments of Fine Arts High Schools. Data was analyzed using one of the qualitative research methods, content analysis.

IVE courses have been placed into Fine Arts High School program in 08.12.2006 with the article number 392 by Ministry of Education's Board of Education. This study delves the instructional methods used by IVE program teachers in compliance with course description. For this purpose, semi-structured interviews have been completed with IVE program teachers.

Data was collected using standardized open-ended questions to be able to explore the study environment and phenomenon more realistically and integrated. Data collection tool, the interview form, was consisted with one open-ended question. 15 IVE teachers from 15 Fine Arts High Schools was involved in the study.

Data was distinguished into themes, categories and codes using content analysis method. Then, percentages and frequencies tables were generated. Validity and reliability of the research was established with a research area specialist. Researcher and a specialist analyzed data separately and inter-observer reliability was found 0.96.

Data has suggested that IVE teachers use the concept of 'readiness' among other instructional approaches. Using teaching methods of motivation and assignment was found low and almost equal to each other.

There are interaction factors –one way interaction, two ways interaction and multi-directional interaction-. This study has indicated that one way interaction was mostly used among teachers comparing to other interaction methods. When multi-directional interaction was investigated, it has been established that *show and perform, discovery, case study, discussion* and *micro teaching* was commonly used methods by IVE teachers.

TEŞEKKÜR

Araştırmam boyunca kıymetli gürüş ve önerilerini aldığım tez danışmanım Doç. Dr. Sema SEVİNÇ başta olmak üzere,tüm tez aşaması boyunca her zaman destek ve yardımlarıyla yanımda olan,tecrübeleriyle araştırmama yön veren, tecrübelerinden yararlanırken göstermiş olduğu hoşgörü ve sabırdan dolayı değerli hocam, Öğr.Gör.Dr.Vahide Bahar YİĞİT 'e, tablo oluşturma sürecinde büyük bir titizlik ve özveri ile yardımcı olan, değerli fikirlerini benden esirgemeyen kıymetli hocam Doç.Dr.Hakan KURT ve Yrd.Doç.Dr.AslıhanSABAN'a ,beni her zaman destekleyen ve yanımda olan sevgili aileme ve emeği geçen herkese en içten teőekkürlerimi, sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Zeynep Ece ÖZTÜRK

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	i
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU	ii
ÖZET	iii
SUMMARY	v
TEŞEKKÜR	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ	xi
BÖLÜM I	1
1.GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu	1
1.2 AMAÇ	3
1.3 ÖNEM	3
1.4 SINIRLILIKLAR	3
1.5 VARSAYIMLAR	4
1.6 KISALTMALAR	4
İKİNCİ BÖLÜM	5
KURAMSAL ÇERÇEVE II	5
2.KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ LİTERATÜR	5
2.1 Guzel Sanatlar Liseleri Bireysel Ses Eğitimi Programının Uygulanmasına ilişkin İlkeler ve Açıklamalar	5
2.2 Bireysel Ses Eğitimi Öğretim Programının Yapısı	8
2.3 Ses eğitimi	9
2.3.1. Bireysel Ses Eğitimi(Temel Ses Eğitimi)	10
2.3.2. Temel ses eğitimi programının hedefleri şunlardır;	10
2.3.3. Temel Ses Eğitiminin Kapsamı	11

2.3.4. Temel Ses Eğitiminin Kazandırdığı Yeterlikler.....	11
2.3.5. Ses Eğitiminin Amaç ve İlkeleri	11
2.3.6. Ses Eğitimi Yöntemleri.....	12
2.3.7. Ses Eğitimcisinin Nitelikleri	13
2.4. Öğretim Yöntem ve Teknikleri.....	14
2.4.1. Anlatım Yöntemi:	15
2.4.1.1. Öğrencilerin Analizi:.....	15
2.4.2. Tartışma Yöntemi:	16
2.4.2.1. Tartışma yönteminin faydaları;	17
2.4.3. Soru Cevap Yöntemi:.....	17
2.4.3.1. Soru Cevap Yönteminin Yararları.....	18
2.4.3.2. Soru Cevap Yönteminin Sınırlılıkları	19
2.4.3.3. Soru Cevap Yönteminin Uygulanmasında İzlenecek Aşamalar:	19
2.4.4. Problem Çözme Yöntemi:.....	20
2.4.4.1. Problem Çözme Yönteminin Aşamaları:	21
2.4.4.2. Problemin Belirlemesi.....	21
2.4.4.4. Hipotezlerin oluşturulması:	22
2.4.4.5. Problemlle ilgili bilgi toplanması:	22
2.4.4.6. Hipotezlerin test edilmesi:.....	22
2.4.4.7. Hipotezler arasından en uygun olanının seçilmesi:	23
2.4.4.8. Genel bir sonuca varma:.....	23
2.4.4.9. Problem Çözme Yönteminin Sınırlılıkları	23
2.4.5. Örnek Olay Yöntemi:.....	23
2.4.5.1. Aldığı Kuramlar	24
2.4.5.2 Amacı	24
2.4.5.3. Örnek Olay Yönteminden Yararlanırken Dikkat Edilecekler	24

2.4.5.4. Örnek Olay Yönteminin Yararları.....	25
2.4.6. Gösterip Yaptırma Yöntemi:.....	26
2.4.7. Gezi Gözlem Yöntemi:	28
2.4.8. Mikro öğretim	30
2.4.9. Ödev yöntemi.....	31
BÖLÜM III.....	33
3.YÖNTEM.....	33
3.1. Araştırmanın Yöntemi	33
3.2. Evren.....	33
3.3. Örneklem	33
3.4. Veri Toplama Araçları.....	35
3.5. Verilerin Çözümlemesi.....	35
BÖLÜM IV	37
BULGULAR VE YORUMLAR.....	37
BÖLÜM V	42
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	42
5.1 Sonuçlar	42
5.2. Öneriler.....	42
KAYNAKÇA	44
İNTERNET ERİŞİM ADRESLERİ.....	46
EKLER.....	47

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1a. Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımı.....	34
Tablo 1b. Araştırmaya katılan öğretmenlerin hizmete ve BSE dersini sürdürme yılına göre dağılımı	34
Tablo 2. Öğrenmede Etkisi Olan Kavramsal Faktörler	37
Tablo 3a. Öğrenmede Etkisi Olan Faktörlerin Öğretim Yaklaşımları (İletişim Boyutları)	39
Tablo 3b Öğrenmede Etkisi Olan Faktörlerin İletişim Boyutları	40

BÖLÜM I

1.GİRİŞ

1.1 Problem Durumu

Eğitim insanın doğumundan ölümüne dek süren şüphesiz insan yaşamının en temel ihtiyaçlarından biridir. Hatta bebeğe daha anne karnındayken okunan hikayeler ve dinletilen müzikleri de düşünecek olursak eğitim doğmadan önce başlar diyebiliriz.

Dünyada eğitimin önemi ve ona duyulan ihtiyaç her geçen gün daha da artmaktadır.Bilim ve teknolojiye ortaya çıkan baş döndürücü gelişim ve dönüşümler,bireylerin toplumların ve ülkelerin yaşam sürecini derinden etkilemektedir.Günümüz dünyasındameydana gelen değişimler, olağanüstü ve şaşırtıcı bir biçimde kendini göstermektedir.Değişimin de değiştiğinden söz edilen bir dünyada insan olarak bir bütün halinde varlığımızı sürdürebilmek,yaşadığımız zamana ayak uydurabilmek ve kendimiz olarak kalabilmek için eğitimin anne karnından ölüme kadar devam eden ne denli vazgeçilmez bir süreç olduğunun bilincinde olmak gerekir(Variş,2007:1)

Ertürk'e (1994) göre Eğitim; bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yolu ile ve kasıtlı olarak değişme meydana getirme sürecidir.

Taşpınar'a (2013) göre Eğitim; bireyin sahip olması gereken davranışları kazandığı ve bu davranışların oluşumunda kendine özgü nitelikleriyle aktif rol aldığı, yaşam boyu devam eden bir süreçtir.

Öğretim, aydın bir gelecek için eğitim yapılan yerlerde, planlı programlı ve alanında uzman kişiler tarafından gerçekleştirilen öğretme faaliyetlerdir.

Öğretim, eğitimin bir aracıdır.Eğitimin amaçları öğretim aracılığı ile gerçekleştirilir.Eğitimin amaçlarına uygun olarak belirlenmiş olan içerik öğretim aracılığı ile öğrencilere kazandırılır.Böylece öğrenciler eğitimin amaçları doğrultusunda biçimlendirilmeye çalışılır.(Sünbül,2007)

Senemoğlu'na(1997) göre;Öğretim,içsel bir süreç ve ürün olan öğrenmeyi destekleyen ve sağlayan dışsal olayların planlanması,uygulanması ve değerlendirilmesi sürecidir.

Öğretim,önceden hazırlanmış bir program doğrultusunda planlanan, uygulanan ve değerlendirilen ve amacı bireyin öğrenmesini sağlamak olan faaliyetlerdir.Öğretim faaliyetlerinin vazgeçilmez öğelerinden biri de öğretmenlerdir.(Taşpınar,2013)

Yaşam boyu devam eden eğitim-öğretimsüreci içinde en önemli rolü de şüphesiz öğretmen üstlenmiştir.

Gelecek nesillerin daha demokratik, çağdaş, sağlıklı ve verimli bir dünyada yaşayabilmesi için gereken önlemlerin bugünden alınması ve yirmi birinci yüzyılın ihtiyaçlarını karşılayabilen nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesi gerekir(Demirel,1995:15)

Müzik öğretmeni, örgün müzik eğitimi sürecinin temel bir ögesi olarak, öğrencide, müzik eğitiminin hedefleri doğrultusunda belirli davranış değişiklikleri oluşturmakla görevlidir ve bu görevinin üstesinden gelebilmesi için belli niteliklere sahip olmak zorundadır.(Uçan,2005:177).Nitekim müzik öğretmeni, müzik eğitiminin bel kemiğidir. Başka bir deyişle, müzik öğretmeni, müzik eğitiminin omurgasıdır. Bu bel kemiği ya da omurga ne denli sağlam, tutarlı ve yüksek nitelikli ise müzik eğitimi de o denli sağlam, tutarlı ve yüksek nitelikli olur.(Uçan,2005:451).

Müzik öğretmenin sağlam, tutarlı ve yüksek nitelikli olabilmesi için ise, en önemli etkenlerden birisi müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda uygulanmakta olan eğitim-öğretim programıdır.(Kılıç, 2007)

Bu tanımlardan yola çıkarak yapılandırmacı yaklaşıma göre ise eğitim, yaşantılar yoluyla, deneyimleyerek, gözlemleyerek, deneme-yanılma yoluyla, kendi bilişsel şemalarını yapılandırma sürecidir.

İçinde bulunduğumuz yüzyılda bilgi ve teknolojiye yaşanan hızlı değişimler toplumların yaşam standartlarını yükseltmiş, iletişimi hızlandırarak ülkeler ve kültürler arası mesafeleri yaklaştırmış, küreselleşme sürecini hızlandırmış, insan hayatını çok boyutlu etkileyerek bireylerin ve toplumların yapı ve ihtiyaçlarını değiştirmiştir.Değişimlerin ihtiyaçlara cevap vermesi amacıyla özellikle son yıllarda önem kazanan eğitimde modern yaklaşımlar incelemeye alınmış ve eğitim sektöründe sıklıkla kullanılan ‘eğitim, öğrenme ve öğretme, bilgi, yöntem gibi’ kavramlar tekrardan yorumlanmaya başlanmıştır.(Özdemir ve Koç, 2010,1)

Bu yaklaşımlardan yola çıkarak bu tezin problem cümlesi şu şekilde oluşturulmuştur.

Problem cümlesi; “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Bireysel Ses Eğitim dersinde hangi öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmıştır” sorusuna cevap aranacaktır.

1.2 AMAÇ

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde Bireysel Ses Eğitimi dersinde Kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerini incelemek yapılandırıcı yaklaşımlarla yeniden yorumlamaktır.

1.3 ÖNEM

Bu araştırma; Ses Eğitimi dersinde öğretmenlerin kullandıkları stratejileri ortaya çıkarması açısından, alanda öğretim stratejileriyle ilgili yapılan ilk çalışmalardan biri olması açısından, Türkiye’de bulunan 7 bölgedeki Güzel Sanatlar Liselerinden 15’ine ulaşılması açısından literatüre katkı sağlaması olasılığı bakımından önemlidir.

1.4 SINIRLILIKLAR

Kastamonu Güzel Sanatlar Lisesi

Kayseri Feyziye – MemdullahGüpgüpoğlu Güzel Sanatlar Lisesi

Tokat Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi

Van Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi

Malatya Abdulkadir Eriş Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi

Diyarbakır Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi

Adana Çukurova Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi

Mersin Nevit Kodallı Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi

Kütahya Ahmet Yakupoğlu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi

Selçuklu Konya Çimento Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi

Aksaray Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi

Kırşehir Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi

Eskişehir Atatürk Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi

Ankara Güzel Sanatlar Lisesi

Kırıkkale Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi

2013-2014 öğretim yılı ve Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretmenleriyle sınırlıdır.

1.5 VARSAYIMLAR

Bu araştırmada seçilen yöntemin ve veri toplama araçlarının araştırma için uygun olduğu

Bireysel Ses eğitimi öğretmenlerinin görüşmeye samimi gerçek ve doğru cevaplar verdikleri

Yapılan görüşmelerin sonucunda ortaya çıkan bulguların gerçek durumu yansıttığı varsayımlardan yola çıkılmıştır.

1.6 KISALTMALAR

GSL:Güzel Sanatlar Lisesi

BSE:Bireysel Ses Eğitimi

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ LİTERATÜR

Bu bölümde araştırmayla ilgili kuramsal temeller ve ilgili literatür açıklanacaktır.

2.1 Guzel Sanatlar Liseleri Bireysel Ses Eğitimi Programının Uygulanmasına ilişkin İlkeler ve Açıklamalar

1. Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretim programında, belirlenmiş kazanımların öngördüğü bir içerik sınırlaması söz konusudur. Öğretmen, kazanımları gerçekleştirirken çevre özelliklerini, öğrenci grubunun ilgilerini, ihtiyaçlarını, beklentilerini, hazırlanmışlık düzeylerini ve dolayısıyla da ön bilgilerini dikkate almalıdır.

2.Öğretim programında, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, araştırma ve sorgulama, problem çözme, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik ve Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi gibi ortak becerilerin yanı sıra, Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik olarak ses sistemini oluşturan organ ve bölgeleri eşzamanlı ve uyumlu kullanma, konuşmada sesini doğru, güzel ve etkili kullanma, şarkı söylemede sesini doğru, güzel ve etkili kullanma, ses gelişim (mutasyon) döneminde uygun registre geçişleri yapma, ses sağlığını koruma ve icra (yorumlama) becerileri yer almaktadır. Öğretmen dersi planlarken hazırladığı öğretimsel işlerin tümünde yukarıda belirtilen becerilerin bir veya uygun olan birkaç tanesinin kullanılabilmesi ortamlar oluşturmaktır. Öğretmen sınıf içi ve sınıf dışı etkinlikler ile geliştireceği becerileri pekiştirmek için ödev veya projeler verebilir.

3. Programda yer alan değerleri, öğretmenler yeri geldiğinde etkinlikler içinde vurgulayan bölümler oluşturarak pekiştirmelidir.

4. Öğrenciler, ses gelişim (mutasyon) döneminin özelliklerine uygun ses kullanımı ve korunması hakkında bilgilendirilerek sesini özenle kullanmaya yönlendirilir.

5. Bireysel Ses Eğitimi dersi bireysel gelişime dayalı, öğrenci merkezli bir ders olduğundan öğrencinin bireysel gelişim ve özelliklerine uygun alıştırmalar ve parçalarla yürütülür.

6. Bu program, bireyin, sağlıklı ses üreterek, doğru ve güzel konuşma, doğru ve güzel şarkı söyleme, sesini doğru kullanma ve koruma alışkanlığı kazandırılmasını amaçlar. AGSL öğrencilerinin seslerini Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma ve koro derslerinde de yoğun olarak kullandıkları dikkate alındığında bu üç dersin birbiri ile ilişkilendirilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Ses sağlığında problem olan öğrencilerin seslerini ve ses sınırlarını zorlamamak, ses sınırlarına uygun parçalar üzerinde çalışmak, koro derslerinde repertuarı, öğrencinin yaş ve düzeyine uygun belirlemek, bireysel söyleme dersinin amaçlarına ulaşmada yardımcı olacaktır. Ancak bireysel ses eğitimi dersinde edindikleri kazanımları koro ve solfej çalışmaları sırasında uygulamaya çalışması bireysel ses eğitimi dersinin amacına ulaşmasında önemli katkılar sağlayacaktır. Bu nedenlerle Bireysel Ses Eğitimi ders öğretmenleriyle Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma ve koro öğretmenlerinin sürekli iletişim içinde olması öğrencinin yararına olacaktır.

7. Öğretmen bireysel ses eğitimi dersinde belirlenen kazanımların, (solunumfonasyon- rezonans-artikülasyon denetimi ve kontrolü) öğrenciler tarafından günlük hayatta da (konuşma ve diğer ses kullanımı gerektiren derslerde) kullanılabilmesine yönelik uyarı ve önerilerini sürekli kılarak, bu kazanımların edinilmesinde gereken devamlılığı ve iç disiplini sağlayacaktır.

8. Öğretim programının uygulanması sürecinde ses alıştırmaları ve repertuar, farklı ses gruplarına göre (soprano, alto, tenor, bas) ayrı ayrı düzenlenmeli veya uygun tonlara transpoze edilmelidir. Özellikle repertuarın farklı tür örnekleri içermesi, yaş ve ses tekniği düzeyine uygun olması ve piyano eşlikli olmasına dikkat edilmelidir. Solo parçaların yanı sıra kanon, duet, trio gibi çok sesli ve grup çalışmalarını içeren parçaların da repertuar içine alınması önemlidir.

9. Öğretmen öğrencilerinin, her aşaması özenle planlanan ve değerlendirilen konser, tiyatro, opera, müzikal oyunlar vb. etkinlikleri izlemelerine önem vermelidir. Bu bağlamda, öğrenciler için çalışma kâğıtları hazırlanmalı sonuç raporları istenmelidir. Bu etkinlikler aracılığı ile öğrencilerin sanat zevki ve estetik duygularını geliştirmeleri amaçlanır.

10. Öğretmen, öğrencileri millî, ahlaki, insani, manevi, kültürel değerler bakımından besleyici; demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yol gösterici olmalıdır.

11. Millî ve dinî bayramlar, mahallî kurtuluş ve kutlama günleri, önemli olaylar, belirli gün ve haftalardan yararlanılarak, öğrencilerin millî duyarlılığı geliştirilmelidir. Öğretmen, Atatürk'ün “Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.”, “Türk ulusunun tarihsel bir niteliği de güzel sanatları sevmek ve onlarda yükselmektir.”, “Sanat ve sanatçıdan yoksun bir toplumun canlılığı olmaz.” Ve “Güzel sanatlarda başarı, bütün inkılapların başarılı olduğunun en kesin delili olacaktır.” gibi sözlerinden hareketle sanata verdiği önem, yeri geldikçe vurgulanmalıdır.

12. Öğrencilerin, öğretim sürecinde sahne ve performans becerilerini geliştirmelerine olanak sağlayan etkinliklere yönlendirilmeleri sağlanmalıdır.

13. Öğretmen, kazanımların yapısına uygun olan değerlendirme araç ve yöntemlerini seçmelidir. Değerlendirme, öğrenmenin ayrılmaz bir parçasıdır. Öğretmen sadece öğrenme ürününü değil, öğrenme sürecini de değerlendirmelidir. Değerlendirmede geleneksel yöntemlerle, alternatif değerlendirme yöntemleri birlikte kullanılmalıdır. Bu değerlendirme yöntemleri ve araçları; dinleme, gözlem, performans ödevleri, görüşmeler, öz değerlendirme formları, vb.dir.

14. Ölçme ve değerlendirme sürecinde kullanılmak amacıyla geliştirilen, örnek formlar, yeri geldikçe öğretmen ve öğrenciler tarafından uygulanır. Örnek formlar aynen kullanılabilmesi gibi öğretmen tarafından yeni formlar da geliştirilebilir.

15. Öğrenci düzeyi ve çevre etkenleri dikkate alınarak öğrenme-öğretme etkinliklerinde farklı ünitelerin birbirleriyle bağlantılı olan kazanımları birlikte ele alınabilir. Örneğin Ses Eğitimi ünitesindeki legato, staccato çalışmaları, Repertuvar ünitesinde çalışılacak olan eser üzerinde uygulanır.

16. Öğrenme-öğretme etkinliklerinde öğrenci düzeyine, eğitim ortamına ve çevre etkenlerine göre öğrencilerin aktif olduğu öğrenme-öğretme yöntem ve teknikleri kullanılır.

17. Öğrenme-öğretme etkinliklerinde, kazanımların edinilmesine yardımcı olabilecek uygun görsel, işitsel ve yayımlanmış materyallerden yararlanır. Eğitim

ortamında özellikle, ayna, piyano ve CD/DVD gibi kayıt özelliği bulunan araçların bulunması gerekir.

18. Etkinlikler planlanırken, bir sonraki haftanın etkinlikleri dikkate alınarak planlama yapılması öğretmenin ve öğrencilerin hazırlığı açısından önemlidir.

19. Öğrencilere bireysel çalışmaların yanı sıra, grup çalışmalarını da yürütebilecekleri çalışma disiplini ve bilinci kazandırılır.

2.2 Bireysel Ses Eğitimi Öğretim Programının Yapısı

Bu program öğrencilerin;

- Konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanmaya ilişkin temel davranışları kazanmalarını,
- Sağlıklı ses üreterek doğru, güzel konuşmalarını ve şarkı söylemelerini,
- Ses bozukluğuna sebep olan etkenleri tanıyarak ses sağlığını koruma becerisi geliştirmelerini,
- Düzeylerine uygun eserleri müzikal duyarlılıkla seslendirmelerini,
- Müzik yoluyla anlama, anlatma, dinleme ve yaratıcılık gücünü geliştirmelerini,
- Müziğin dünyada ortak bir dil olduğu bilincini kazanmalarını,
- Müzik eğitimi yoluyla Türk toplumunun sosyo-kültürel gelişimine katkıda bulunmalarını,
- Türk müziği ve evrensel müzik eserlerinden bir dağarcık oluşturmalarını,
- Çalışmalarında zamanı verimli kullanma alışkanlığı kazanmalarını,
- Bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk bilinci geliştirmelerini,
- Bilinçli bir müzik dinleyicisi olma becerisi kazanmalarını,
- Müzik aracılığıyla insanlar arasındaki kültürel etkileşim ve iletişim becerilerini geliştirmelerini,
- Atatürk'ün müziğine ilişkin görüşlerini değerlendirmelerini,
- Ülkemizi ulusal ve uluslar arası müzik etkinliklerinde temsil etmelerini,
- Müzik yoluyla millî birlik ve beraberlik bilinci geliştirmelerini amaçlamaktadır.

2.3 Ses eğitimi

Ses eğitimi kavramı; bireylere konuşma ve/veya şarkı söylemede seslerini doğru, etkili ve güzel kullanabilmeleri için gereken davranışların kazandırıldığı ve içinde konuşma, şarkı söyleme, şan ve toplu ses eğitimi gibi alt ses eğitimi basamaklarını barındıran, disiplinler arası bir özel alan eğitimidir. Tanımda belirtildiği gibi, ses eğitimi bir alanın genel adıdır. Öncelikle sesi doğru, etkili ve güzel kullanmaya ilişkin davranışlar kazandırmayı ve ses sağlığını korumayı amaçlar.

Ses eğitimi, her tür müzik eğitimi ve her düzeydeki eğitim basamağında uygulanır ve konuşma eğitimi, şarkı söyleme eğitimi, şan eğitimi ve koro eğitimi gibi ses eğitimi türlerini kapsar. Müzik eğitiminin de içeriksel açıdan genel kapsamında bulunur. (Töreyin, 2001)

Davran'a (1997) göre ses eğitimi ;diğer eğitim dalları içinde ayrıcalığı olan bir eğitimdir. Bazı ayrıntılar dışında somut olan bir yanı yok gibidir. Bir öğrenciye uygulandığında iyi sonuç veren bir yöntem, bir başka öğrencide aynı sonucu vermeyebilir. Bu durum bazı öğrencilerde aşırı bir telaşa ve umutsuzluğa, bazılarında ise ruhsal bozukluklara neden olabilir.

Birol'a (2003) göre ise ses eğitimi; Bireylerin konuşma ve şarkı söyleme ile ilgili davranışlarında gırtlığın doğallığını ve sağlığını koruyarak, aynı zamanda seslendirilecek olan eserin dil ve müzik özelliklerini göz önünde bulundurarak, olumlu değişiklikleri oluşturma sürecindedir. Bireysel ses eğitimi; bireysel bir eğitim ve öğretim programı uygulanarak gerçekleştirilir. Bu ders Türkçeyi doğru kullanma, nefes teknikleri ve uygulama, sesini tanıma, doğru ve etkili kullanma, ses eğitimi tekniklerine uygun olarak halk türkülerini, okul şarkılarını, Türk ve dünya ses müziğinden değişik eserlerin seslendirilmesini kapsar. Bu eğitim sırasında öğrenci ile öğretmen arasında bilgi alışverişi gerçekleşir. Öğrencinin fizyolojik ve psikolojik durumu izlenerek, duruma göre de tavır ve davranış geliştirmek önemlidir. Öğrencilerin dikkatini konuya ve kazandırılacak davranışa çekme yönünden öğrenciye güven verme, rahatlatma, heyecanını yenme, düzeyini gözetme, hedef davranışlar ile hedefleri belirleme ve derse karşı sevgi uyandırma önemlidir. Öğrenciye doğru ve tutarlı çabalar içinde olduğu hissettirilmeli, eksikler varsa söylenmelidir.

Çevik'e (1999) göre ses eğitimi; bireyin sesini,anatomik ve fizyolojik yapı özelliklerine uygun olarak sanatsal ve eğitsel amaçlardoğrultusunda belirli bir teknik ve müziksel duyarlılıkla doğru, güzel ve etkili kullanabilmesi için gerekli davranışları kazandırma sürecidir.

2.3.1. Bireysel Ses Eğitimi(Temel Ses Eğitimi)

Temel ses eğitimi, her yaş ve her nitelikteki sesler için öncelikle eğitsel amaçlar doğrultusunda konuşma ve şarkı sesinin doğru kullanımına yönelik temel davranışları kazandırma sürecidir. Bireysel olarak programlanabildiği gibi topluluklar için de düzenlenebilir. Eğitimin planlanarak uygulanması süreci, öğrencide geliştirilmesi hedeflenen davranışların önceden belirlenerek sıralanması, yaş ve ses özelliklerine uygun öğrenme yaşantılarının düzenlenmesi ve bu düzenlemelerin beklenen davranışları geliştirip geliştirmedeğinin ortaya konulması için gerekli verileri elde etmeyi ve değerlendirme aşamalarını kapsamaktadır. (Çevik,2006)

2.3.2. Temel ses eğitimi programının hedefleri şunlardır;

- Sesin kullanımı için uygun ve doğru bir bedensel duruşu alma ve zihinsel olarak hazır olma, doğru solunum yapma becerisini kazandırma,
- Ses üretme (fonasyon) ve üretilen sesin frekansına uygun rezonans bölgelerini kullanarak sesi doğru bir entonasyonla ve doğru yere yerleştirme, ses bölgeleri (register) arasında bağlantı kurma, sesi büyütüp zenginleştirme, doğal ve abartısız bir söyleyişi gerçekleştirme becerisini kazandırma,
- Konuşma ve şarkı söylemede dilin anlaşılır olması için ses üretimi (fonasyon) sürecinde konuşma dilindeki sesli ve sessizleri iyi ekleme, doğru tonlama ve vurgularla kullanma bilgi ve becerilerini kazandırma,
- Temel düzeyde kazandırılan davranışlara dayalı olarak sesin kullanımında müziksel duyarlılığı geliştirme,
- Temel düzeyde kazandırılan davranışlar doğrultusunda küçük ölçekli eğitim materyalleriyle (alıştırımlar, öncelikle ana dilde şarkılar, eğitim müziği örnekleri ve halk türküleri) bir dağar oluşturma, (Çevik,2006)

2.3.3. Temel Ses Eğitiminin Kapsamı

Temel ses eğitimi; program hedeflerinin gerçekleştirilmesine yönelik uygulamaları, öncelikle anadilde ve ulusal kültürden yola çıkılarak eğitim müziği dağarı üzerinde eğitsel çalışmalar, ses müziği türleri ve özellikleri, ses sağlığının önemi ve korunması konularını kapsamaktadır.(Çevik,2006)

2.3.4. Temel Ses Eğitiminin Kazandırdığı Yeterlikler

“Müzik Alanı Bilgi ve Becerileri” “ öğrenme alanına giren temel ses eğitiminin müzik öğretmeni adayına kazandırdığı yeterlikler; sesini sınıf ortamında eğitsel amaçlarla kullanabilme, bu yolla öğrencilerine örnek verebilme ve beğeni düzeylerini geliştirebilme, ses toplulukları oluşturabilme, nitelikli şarkılardan oluşan bir dağar hazırlayarak öğrencilerini ilgi ve yetenekleri doğrultusunda etkin kılabilme. (Çevik,2006)

2.3.5. Ses Eğitiminin Amaç ve İlkeleri

Kaya'ya (2006) göre ses eğitiminin ilkeleri;

Öğrenci, taklit etmek yerine, nasıl doğru ses üretilceğinin yolunu öğrenmelidir.

Öğretmenler, sesin tüm vücudun temel taşı olduğu bilinci ile ,oluşan olumsuz bir değişikliğe karşı duyarlı davranmalı, öğrencilerinin sorunlarını çözme konusunda onlara yardımcı olabilmek için önce kendi fizyolojik yapılarını tanıyabilmeleridir.

Sesin tamamen vücudun rahatlığına bağlı olduğuna dikkat edilmeli, vücut dilinin önemi bilinmelidir.

Doğru solunum, doğru beslenme,doğru başlangıç ile bağlı (legato) ve kesik (staccato) seslerdeki yoğunluk ve süreklilik sağlanmalıdır.

Ses alıştırmalarının süre ve öğrenciye uygunluğu sağlanmalıdır.

Öğrencilerin psikolojik yapı ve durumları gözetilmelidir.

Sesin yanlış kullanılmasının önüne geçebilmek için, anatomik-fizyolojik yapısı ve bunların işlevleri hakkında bilgi sahibi olunmalıdır.

Töreyn'e (2000) göre ses eğitiminin genel amacı; bireyin konuşurken ve şarkı söylerken sesini anatomik ve fizyolojik yapısına en uygun olarak doğru ve etkili bir biçimde kullanabilmesini, konuştuğu dilin ses bilim (fonetik) özelliklerine uygun

olan artikülasyon (boğumlama-ekleme) ve diksiyon alışkanlığını kazanabilmesini sağlamaktır.

Töreyin'e (2000) göre ise ses eğitiminin ilkeleri ise;

- Düzenli bir solunumla, gırtlak altı (subglottik) basınç çok iyi ayarlanmalıdır.
- Ses, doğal ses oluşumuna aykırı olmamalıdır.
- Ses bölgeleri (registerler)iyi tanınmalı, yerine göre ve uygun olarak kullanılmalıdır.
- Ses, anatomik yapı özelliklerinin dışında zorlanmamalıdır.
- Artikülasyon, dilin gereklerine uygun olarak oluşturulmalıdır.
- "Konuşur gibi" şarkı söylenmelidir.
- Müziğin gerekleri yerine getirilmelidir.
- Ses eğitiminin (temelden, en ileri düzeye kadar) her aşamasında eğitimcilik ve öğretmenlik mesleğinin gereklerine uygun davranılmalıdır.

2.3.6. Ses Eğitimi Yöntemleri

Ses eğitiminde yöntemler,verilecek olan ses eğitimi ile kazandırılması amaçlanan davranışların bireye verilme biçimlerinin 'izlenecek yolun' nasıl olacağı hakkındaki bilgileri,başka bir deyişle 'metot bilgileri' nıkapsar.Her tür ve düzeye yönelik ses eğitiminde kazandırılması gereken temel davranışlar, ses eğitiminin öğeleri olan solunum,fonasyon,rezonans ve artikülasyona ilişkin doğru davranışlardır.(Töreyin,2008:111).Bu sebeple bu dört alanda ilgili çalışmalar ses eğitiminde ard arda ve birbirleri ile ilişkilendirilerek kullanılarak uygulanır.(Yiğit,2014)

Töreyin' e (2008) göre ses eğitimi yöntemlerinin belirlenmesi; öğrencinin ses yapısı ile ses sağlığı, genişliği,gürlüğü, rejistr geçiş tonları vb. özellikleri verilecek olan ses eğitiminin tür ve düzeyi ile seslendirilecek olan şarkıların tür,üslup ve dönem özellikleri dikkate alınarak saptanır.

Ses eğitimi veren eğitici ve alan kişinin yeterli bilgiye sahip olması ve bu dört çalışma alanını doğru bir şekilde harmanlayarak doğru-denetimli-bilinçli-güzel bir ses üretimi gerçekleştirilmiş olması gerekmektedir.(Yiğit,2014)

Bu açıklamalara göre ses eğitimi dersinde verilmesi gereken konuları aşağıdaki gibi sıralayabiliriz.

- Larenks ve bu organın anatomik yapısı
- Ses ve solunum organları
- Toraks
- Diyafram, diyafram nefesinin önemi.
- Nefes çeşitleri
- Nefes, nefes basıncını arttırıcı çalışmalar. Daha geniş, derin alınan ve daha uzun sürede

- boşaltılan nefes çalışmaları
- Şarkı sesinin oluşturulmasında kullanılacak en yararlı nefes şekli
- Nefes-ses, nefes-söz bağlantısı
- Ses yolu ve maske
- Rezonans çalışmaları
- Diksiyon çalışmaları
- Sese nitelik ve alan kazandıran seviyeye uygun temel teknik vokal çalışmaları

- Teknik çalışmalara uygun eğitsel küçük ölçekli yapıtlar ve seviyeye uygun eserler
- Üzerinde çalışmalar
- Sesin bakımı ve korunması(Sevinç ve Şimşek,2004)

2.3.7. Ses Eğitimsinin Nitelikleri

Öncelikle branş ayırtmaksızın öğretmen, eğitim sürecinde anahtar rol oynar. Öğretmenin, okuldaki rollerinden en önemlisi bilginin öğrenciye kazandırılmasında rehberlik etmektir. Bu rolüyle öğretmen; öğrencisinde istendik davranış değişikliklerini oluşturur, ona iyi ilişkiler kazandırır ve onu becerikli kılar. Ayrıca öğrencisine geçerli değer duygusu kazandırması, disiplinlilik, yargıçlık, sırdaşlık gibi roller de öğretmenden beklenir. Öğretmenlerin eğitim sürecinin hedeflerine ve genel prensiplerine inanmaları, bireysel girişim ve yaratıcılığın gelişmesi için hoşgörüyü sahip olmaları gerekir. Eğitimin

her ögesi öğretmen tarafından düğümlenir ve değeri lenir.(http://www.kefdergi.com/pdf/13_1/13_1_tum.pdf#page=3), (01.10.2014)

Ses eğitimi;

- Ses eğitimi alanında donanımlı olmalı,
- Pedagojik ve sanatsal formasyonda yeterli bilgi birikimine sahip olmalı,
- Ses eğitimi ile ilgili yöntem ve teknikleri yakından takip etmeli, öğretim programları hakkında yeterli bilgiye sahip olmalı,
- Derslerini öğrencilerin bireysel ihtiyacına göre planlamalı,
- Öğrenme-öğretme araçlarını uygun ve etkili bir şekilde kullanmalı,
- Dili en etkili bir şekilde öğrencinin anlayabileceği şekilde kullanmalı,
- Dersin işleneceği ortamı öğrenci ile rahat iletişim kurup gözlemleyebileceği bir şekilde düzenlemeli,
- Dersin süresini iyi bir şekilde planlayabilmeli,
- Dersi öğrenciye sevdirmeli, hoşgörülü, sempatik ve sevecen olmalı,
- Öğrenci ile yaşanabilecek olan sorunları çözebilme yeteneğine sahip olmalı,
- Her öğrenci için ilerleme-gelişme kayıtları tutmalı,
- Okuldaki diğer öğretmenler ile işbirliği içinde olmalı,
- Kendi performansı üzerinde düşünmeli ve geliştirmek için uygun girişimlerde bulunmalıdır.(Deniz,1999) (Yiğit,2014)

2.4. Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Öğretim yöntem ve teknikleri eğitim – öğretimin amaçlarının öğrencilere davranış olarak kazandırıldığı uygulamalar sırasında çoğunlukla öğretmenler tarafından seçilir ve uygulanır.Bu bölümde eğitim- öğretim ortamında sıkça kullanılan yöntem ve teknikler tanıtılmaktadır.

Öğretim yöntemi öğretmenin sınıflarda öğretmeyi sağlamak için yaptıkları uygulamalarıdır.Bunlar;

2.4.1. Anlatım Yöntemi:

Sözlü anlatımın ağırlıkta olduğu öğretmen merkezli geleneksel bir öğretme yöntemidir.

Anlatma yönteminde çok 'yorumlayıcı', 'açımlayıcı', 'belirtici' ve aydınlatıcı özellikleriyle öğretimdeki yerini koruduğu ve işlevini olumlu yönde sürdürdüğü belirtilmektedir.(Oğuzkan,1985:78)(Demirel,2014:78)

Demirel (2014:78) Anlatım Yönteminin özelliklerini;

'Öğrencilere dinleme alışkanlığı kazandırır,not alma becerilerini geliştirir,öğrencilere kısa zamanda çok bilgi verir,dinleyenler konuyla ilgili organize bir görüş kazanır.' şeklinde açıklamıştır.

Öğretmenlerin en çok kullandıkları yöntemlerden biri düz anlatımdır. Sunuş yolu stratejisine uygun bir yöntem olan düz anlatım, öğrenciye bilişsel alanın bilgi; duyuşsal alanın alma ve tepkide bulunma; devinişsel alanın uyarılma basamağındaki davranışlar kazandırılabilir.(<http://www.ozelogretim.hacettepe.edu.tr/grup3/anlatim.php>), (15.07.2014)

2.4.1.1. Öğrencilerin Analizi:

Öncelikli amaç diğer kişilerle iletişim kurmak olduğundan, mesajları iletilmek istenen grubun anlayacağı seviye ve şekle sokulmalıdır. Bunun için öğrencileri analiz etmek gereklidir, bunun için iki yol vardır.

1.Öğrenciler yaş, cinsiyet, sınıf ve deneyimleri açısından analiz edilmeli, öğretmenin kendisine benzeyen ve benzemeyen yanlarını saptamalıdır. Farklılıkların ortadan kaldırılması ve dersin buna göre planlanması gereklidir

2. İlk defa karşılaşılabilecek olan bir öğrenci grubu için, daha önce söz konusu grubu tanıyan öğretmenlerden bilgi alarak sınıf profili çıkartılmalı, davranışlar ve stratejiler belirlenmelidir.

Düz anlatım yöntemi uygulanırken dikkat edilecek hususlar şunlardır.

- Öğretmen kibirli olmamalıdır.
- Öğrencilere karşı gerçek bir ilgi göstermelidir.

- Öğretmen arkadaşça davranmalıdır, içten olmalıdır.
- Öğrenciyle ortak olan özelliklerini vurgulamalıdır (dil, din, milliyet, memleket vb.
- Öğrencilere saygı duyulan kişilerden örnek vermelidir.
- Gereksiz el, kol, vücut, yüz hareketleri yapmamalıdır.
- Konunun uzmanı olduğunu yeri geldikçe vurgulamalıdır.
- Dersin başında ulaşacağı hedefi belirtmemelidir. Öğrencilerle birlikte adım adım sonuca ulaşmalıdır.
- Sınıfın ve dersin içeriğine göre ses tonunu ayarlamalıdır.
- Kendine hakim olmalı ve öğrencilerle göz iletişimi kurmalıdır.

2.4.2. Tartışma Yöntemi:

Bu yöntemde ;öğretmen - öğrenci etkileşimi sağlanarak öğrencilerin bir konu üzerindeki düşüncelerini ve düşüncelerini ifade etmelerine ve yorum yapmalarına olanak sağlanır. İyi anlaşılamayan konular belirlenir, gerekli düzeltmeler yapılır ve pekiştirme kullanılır. Öğrencilerin konu üzerinde analiz, sentez ve değerlendirme yapma güçleri geliştirilir. Tartıma yönteminin uygulanmasında öğrencilerin karşılıklı anlayış ve hoşgörü içerisinde olaylara farklı bakış açısı ve yorum getirmeleri sağlanır. Öğrencilerde demokratik tutumu geliştirilir.

Öğrenci merkezli olup, öğrencilerin daha aktif rol aldığı ,kendilerini rahatça ifade edebildikleri,düşünme,eleştirme,iletişim kurma gibi becerilerini geliştiren bir yöntemdir.

Öğrendiklerini konuşarak uygulamaya dönüştüren öğrenciler daha kalıcı bir öğrenme elde ederler(Taşpınar,2013:125)

Erciyeş(2013:274) Tartışma Yönteminin gerçek gücünün ‘Öğrencilere önceden öğrendikleri materyalleri daha iyi anlamalarına ve pekiştirmelerine fırsat vermesidir.Özellikle öğrencilerin uygulama basamağı düşünme becerilerini sözlü formda gösterebildikleri en uygun yöntemdir.Demokratik tutum ve değerlerin yerleştirilmesine imkan verir.’şeklinde açıklamıştır.

2.4.2.1. Tartışma yönteminin faydaları;

- Özgür bir ortamda düşünme ve düşündüğünü ifade edebilme
- Grup etkileşimi sağlama
- Fikir birliğine ulaşma
- Farklı düşünceleri anlayabilme
- Çelişkileri ortaya çıkarma
- Konuya farklı yönlerden bakabilme
- Öğrencinin güvenini geliştirme
- Eleştirel düşünmeyi ve yaratıcı düşünmeyi geliştirmesi
- Tutumların tekrar gözden geçirilmesini sağlama
- Öğrencilerin konu ile ilgili bilgi ve deneyim kazanmaları
- Uzlaştırma
- Zihinsel becerileri kullanma
- Sosyal becerileri geliştirme
- Aktif katılım sağlaması
- Öğrencinin ilgi alanlarını belirleme
- Liderlik özelliklerinin ortaya çıkması(<http://www.kpssdershanesi.com/ogretim-yontemleri.html>), (17.05.2014)

2.4.3. Soru Cevap Yöntemi:

Öğrencinin derse aktif olarak katılımının rahatlıkla sağlanabildiği yöntemlerden biridir. Derste işlenen konunun başında, ortasında ,sonunda hem öğrenci öğretmen iletişimini arttırmak hem öğrenciyi derse katmak hem de süreç boyunca eksik öğrenmeleri ve öğrenmeleri etkili bir şekilde belirleyen bir yöntemdir.

Kullanımı oldukça eski olan bu yöntem SOKRATES'ten günümüze kadar soru sorarak düşündürmeye ve bu düşünceleri sözlü ya da yazılı olarak ifade etmeye dayanmaktadır. Soru - Yanıt yöntemi, buluş yoluyla öğretim stratejisine dayanır. Sınıf içi uygulamalarda en yaygın kullanılan tekniktir.

Soru-yanıt yöntemi, sözel etkileşim yöntemidir. Bu yöntem öğrencinin konuyu anlayıp anlamadığını kontrol etmeye yardım eder; eleştirel düşünme becerilerini geliştirir

ve dersin etkili olup olmadığını değerlendirir. Sorular iyi hazırlandığında ve yerinde kullanıldığında etkili bir yöntemdir. Yöntem sınıfta değişik yollarla kullanılabilir. En genel kullanımı, öğretmenler sorular sorar ve öğrenciler yanıt verir.

Öğretmen bu yöntemi uygularken sorularıyla öğrencilerin yalnızca gerçek hatırlama ile yanıt vermelerini değil düşüncelerini de sağlamalıdır. Sorular öğrencileri kendi bilişsel yeteneklerini kullanmalarına olanak sağlamalıdır.

Bu yöntemin sınıf içinde etkili olması için yalnızca öğretmenin değil öğrencilerin de öğretmene ve diğer öğrencilere sorular sorması gerekir. Bu şekilde öğrencilerin derse karşı ilgi ve dikkatleri arttığı gibi sınıf içinde de oldukça etkili bir iletişim ve öğrenme ortamı yaratılabilir.(<http://egitimedair.net/e%C4%9Fitim-%C3%B6%C4%9Fretim/1784-soru-cevap-yontemi>), (01.10.2014)

2.4.3.1. Soru Cevap Yönteminin Yararları

- Öğrencilerin başkalarını dinlemesini; bunlara karşı kendi fikirlerini üretebilmelerini ve bunu nazik, mantıklı, etkili bir tarzda ifade edebilmelerini sağlar. Kişinin ifade etme gücünü geliştirir; düşüncelerini belli bir tertip ve düzene göre hür olarak ifade edebilme yetisini olumlu yönde etkiler.

- Öğrenciyi güdüler, sosyalleştirir; ona öğrendiklerini uygulama ve yorumlama şansı verir.

- Sınıf içinde hem öğretmen ile hem sınıf arkadaşlarıyla sağlıklı iletişim kurmayı sağlar.

- Öğrencinin, hatırlama, yargılama, değerlendirme, karar verme ve yaratıcı düşüncesini geliştirmesine olanak sağlar.

- Öğretme sürecinde öğretmen için dönüt sağlar.

- Öğrenci, kendisine her an soru sorulabileceğini bildiği için dersi ve tartışmayı dikkatle izleme alışkanlığı edinir. Öğrencinin derse ilgisi artar. Anlatılan konuların tekrar ve pekiştirmelerle daha iyi öğrenilmesi sağlanmış olur.

- Soru, yanıt yöntemi her dersin öğretiminde kullanılabilir. Ayrıca diğer yöntemlerle yapılan her öğretim yönteminin mükemmel bir tamamlayıcısı olarak birlikte kullanılabilir.

2.4.3.2. Soru Cevap Yönteminin Sınırlılıkları

- Açık bir amacı olmalıdır. Eğer soru belirsizlik taşıyorsa, yanıtın anlamı da belirsiz olacaktır.

- Soru, yanıtı kesinlikle ima etmemelidir. ‘Evet’ ya da ‘Hayır’ yanıtıyla geçiştirilecek soruların iyi bir soru türü olmadığı bilinmelidir.

- Derste sürekli soru sorulması ve cevap istenmesi öğretimi sıkıcı duruma getirir.

- Sorulara gerektiği biçimde doğru cevap vermeyen öğrencilerin kendilerine güvenleri azalır. Zamanla öğrenci bildiği konularda bile konuşmamaya başlar. Dolayısıyla sınıfta derse aktif katılanların sayısı düşer.

- Derste öğretmenin öğrencilerle oynadığı bir tiyatrodan, sınıfın geneli de bir seyirci haline dönüşebilir.

- Sorular iyi ifade edilmez ise anlaşılmaz, kasıtlı ve yönlendirici olursa öğrencinin serbest düşünmesi engellenmiş olur.

- Yetenekleri ve düzeyleri yetersiz olan grup üyelerinin bazı soruları ve yanıtları anlamalarını, tartışmaları izlemelerini sağlamak zor olabilir.

- Sorular, öğrencilerin yeteneklerine uygun olmalıdır. Öğrencinin yanıtlamayacağı kadar zor sorular sormanın anlamı olmadığı gibi öğrencinin yanıtlayabileceğinden daha basit sorular sormak zaman kaybına neden olabilir.

2.4.3.3. Soru Cevap Yönteminin Uygulanmasında İzlenecek Aşamalar:

- Öğretmenin soracağı soruyu kafasında şekillendirmesi,
- Sorunun sorulması,
- Yanıt gelene kadar 3-5 saniye beklenmesi,
- Öğrencilerden birine söz verilmesi,

- Yanıtların değerlendirilmesi

(<http://egitimedair.net/e%C4%9Fitim-%C3%B6%C4%9Fretim/1784-soru-cevap-yontemi>), (01.10.2014)

Öğrencilere düşünme ve konuşma alışkanlıkları kazandırma bakımından önemlidir. Her dersin öğretiminde uygulanabilir. Sınıfı ilgilendiren sorular tüm sınıfa sorulmalıdır.

Soru sormak her türlü öğrenmenin başıdır. Kafasında herhangi bir konu hakkında soru oluşturan kişi, artık meselenin farkına varmış, onun çözüm yolunu aramaya başlamış demektir. Ona, rasyonel ve bilimsel yolla soruya cevap arama yolu öğretilirse, o problemi güzel bir metodla çözebilecek demektir.

Soru, her zaman öğretimdeki temel iletişim araçlarından biri olmuştur. Soru-cevap metodu, başka metodların içinde ara sıra kullanılan soru-cevap tekniğinden ayrı; dersi baştan sona soru-cevap tarzında işleme demektir.([http:// www.ozelogretim.hacettepe.edu.tr/grup3 /sorucevap. php](http://www.ozelogretim.hacettepe.edu.tr/grup3/sorucevap.php)), (15.07.2014)

Sorunun birçok çeşitleri vardır. Bunları şu şekilde sınıflandırmak mümkündür:

- En doğruyu seçme soruları
- Tamamlama soruları
- Hatırlama soruları
- Sentez yaptırma soruları
- Analizci sorular
- Sentezci sorular (karşılaştırma, karar verme, sebep-sonuç gösterme v.s.)

2.4.4. Problem Çözme Yöntemi:

Öğrenci merkezli olan problem çözme yöntemi, öğrencilerden problemin en doğru çözümü üzerinde düşünmesini ister. Öğretmenin rehberliği ve danışmanlığı ile problemin çözülmesinde kullanılır. Bilişsel alanın uygulama, analiz ,sentez ve değerlendirme düzeyindeki davranışların kazandırılmasındaki etkili olan yöntemdir.

Problem: Giderilmek istenen her güçlük problemdir. Bir durumun problem olarak tanımlanabilmesi için şu iki koşulu taşıması gerekir.

1. Kişide rahatsızlık uyandırmalı.

2. Birden fazla çözüm yolu olmalı.

Problem olan durumun belirlenerek, çözüm yollarının aranması ve problem durumunun aydınlatılması sürecidir.

Demirel'e (2014:79) göre Problem Çözme Yöntemi;

Öğrencide ilgi ve güdülemeyi artırır

Daha kalıcı izli öğrenmeleri oluşturur

Bilimsel yöntemi kullanmayı öğretir

Bilimsel tutumu kazandırır.

2.4.4.1. Problem Çözme Yönteminin Aşamaları:

- Problemin belirlenmesi.
- Problemin anlaşılması.
- Problem için hipotezlerin oluşturulması.
- Probleme ilgili bilgi toplanması.
- Hipotezlerin test edilmesi.
- Hipotezler arasından deney ve karşılaştırmalar yoluyla probleme en uygun olanın seçilmesi ve uygulanması.
- Hipotezlerin test edilmesinden sonuçlar çıkararak genel bir sonuca varılması

2.4.4.2. Problemin Belirlemesi

Öğrencilerin bir güçlükle karşılaşması veya öğretmenin bir güçlüğü sınıfa getirmesiyle problem ortaya çıkarılmış olur. Ancak güçlüğü öğrenciler tarafından belirtilmesi daha önemli ve daha eğitseldir. İlk zamanlarda problemin ortaya çıkarılmasında öğretmenin rolü daha fazla olmaktadır. Öğretmen problemi doğrudan doğruya belirtebileceği gibi, sınıfta problemin hissedilmesi için uygun bir durum oluşturabilir. Bunun yanında problem sınıfta kendiliğinden ortaya çıkabilir. Karşılaşılan bu durum öğrenciyi etkilemekte ve bu durum onda belli bir düzeyde rahatsızlık yaratmaktadır.,

2.4.4.3 Problemin anlaşılması:

Bu aşamada kendimize soracağımız birkaç soru bize problemin analiz edilmesinde ve anlaşılmasında yardımcı olacaktır.

- Problemlle ilgili ne anlıyorum?
- Problemlle ilgili neyi biliyorum?
- Problemlle ilgili neyi bilmiyorum?

Yukarıdaki sorular cevaplandırıldığında problemi hem analiz etmiş oluruz. Hem de problemlle ilgili bildiklerimiz ve bilmediklerimiz ortaya çıkar. Bu soruların cevapları bize diğer aşamalarda yardımcı olur.

2.4.4.4. Hipotezlerin oluşturulması:

Bir hipotezi oluştururken, öğrenci mümkün olan en kısa zamanda, mümkün olduğu kadar çok olasılık düşünmelidir. Hipotezlerin oluşturulması, problemin çözümü ile ilgili yapılabilecek olanların sınırlarını çizer. Hipotez, bilinmeyenler konusunda, bilinen ve yaşanmış deneyimlerle yapılan, tahminlere dayalı geçici önerilerdir. Bu tanım çerçevesinde öğrenciler, her biri öneri niteliğinde olan ve problemin çözümü ile ilgili karar vermeye yardımcı olacak hipotezler geliştirirler.

2.4.4.5. Problemlle ilgili bilgi toplanması:

Bilmediğimiz konuları problemin anlaşılması aşamasında belirledikten sonra , problem çözümünde yararlanılacak uygun kaynaklar belirlenmeli ve onlardan yararlanılmalıdır. Bu aşamanın planlı yürütülmesi gerekir. Çünkü oluşturduğumuz hipotezlerin test edilmesinde elde ettiğimiz bilgilerden ve oluşturduğumuz materyallerden faydalanacağız. Kaynak olarak interneti , konu ile ilgili bir kitabı , konu ile ilgili bir materyali kullanabiliriz. Ancak bunların, konunun bütün yönlerini yansıttığından ve gerçekleri dile getirdiğinden emin olunmalıdır.

2.4.4.6.Hipotezlerin test edilmesi:

Bu aşamada oluşturulan hipotezler test edilir. Hipotezlerin test edilmesinin amacı ise, gerçekten problemin çözümlerinden biri olup olmayacağını anlamaktır. Bu

aşamada toplanan bilgilerden yararlanılır. Öğrenciler hipotezlerin geçerliliğinin gösterilmesi ve test edilmesi konusunda neler yaptıklarını açıklarlar.

2.4.4.7. Hipotezler arasında en uygun olanının seçilmesi:

Bu aşamada hipotezlerden probleme en uygun olanı seçilir. Hipotezlerle ilgili araştırmalar ve/veya deneyler yapılır. Kanıtlar toplanır. Toplanan bu bilgiler ışığında hipotezlerle ilgili karşılaştırmalar yapılır. Ve problemin çözümüne yönelik en uygun hipotez seçilir.

2.4.4.8. Genel bir sonuca varma:

Problem çözme yönteminin son aşamasıdır. Hipotezlerin test edilmesinden sonuçlar çıkartılarak genel bir sonuca varılır. Hipotezin probleme ne ölçüde ve nasıl bir anlam kazandırdığına dair yazılı bir rapor hazırlanır.

2.4.4.9. Problem Çözme Yönteminin Sınırlılıkları

- Çok zaman alan bir yöntemdir.
- Bütün disiplinlere uygulanması mümkün değildir.
- Öğrencilere bir takım maddi külfetler yükleyebilir.
- Problem çözümünde gerekli olacak bir takım materyal kaynaklarının öğrenci tarafından sağlanması güç olabilir.
- Öğrenmenin değerlendirilmesi güçtür.

2.4.5. Örnek Olay Yöntemi:

Yaşamda karşılaşılmış ya da karşılaşılma olasılığı bulunan sorun niteliğindeki olaylara öğrencilerin katılımları ile alternatif çözüm yolları bulma ,eleştirel düşünme, problem çözme ve karar verme temeline dayanan öğretim yöntemidir.

Erciyeş(2013:277) Örnek Olay Yöntemi için;

‘Oldukça esnek olan bu yöntem pek çok konu alanında kullanılabilir. Ancak bazen öğretmen öğrenilmiş içeriğin tekrarında da kullanılabilir. Pek çok örnek olay inceleme çalışması, öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini kullanmayı gerektirecek şekilde geliştirilmiştir. Böylece, bir problemi çözmeyi, analiz edip sonuca ulaşmayı öğrenirler.’ şeklinde tanımlamıştır.

Örnek olay yöntemi,gerçek hayatta karşılaşılan problemlerin sınıf ortamında çözülmesi yoluyla öğrenmenin sağlanmasıdır. Bu yöntem öğrencilere bir konuyu ya da bir beceriyi kazandırmak ve o konuda uygulama yaptırmak amacıyla kullanılır.Günlük hayatta karşılaşılan gerçek birproblemin çözümü için de kullanılabilir.

2.4.5.1. Aldığı Kuramlar

Öğrenci etkinliğine dayalı güdeleyici bir öğretme yaklaşımı olan, öğrencinin öğrenme sürecine etkin olarak katıldığı,buluş yoluyla öğrenme yaklaşımını temel alır.Kavrama düzeyinde ki davranışların kazandırılmasında kullanılır.

2.4.5.2 Amacı

Bu tekniğin amacı toplumdaki farklı görüşlere, farklı değerlere sahip insanların birbirleriyle konuşarak farklılıklardan kaynaklanan problemleri çözümede kullanabilecekleri becerileri kazandırmaktır.

2.4.5.3.Örnek Olay Yönteminden Yararlanırken Dikkat Edilecekler

- Örnek olay öğretmen tarafından sınıfa getirilebileceği gibi, katılımcıların çevrelerinde yaptıkları gözlemler sonucunda da düzenlenebilir.
- Örnek olay sözel,resim,film gibi tekniklerle sınıfa getirilebilir.Bu yöntemin kullanılabilmesi için uygun bir problem durumu belirlenmelidir.
- Olay sınıf önünde dramatizede edilebilir.
- Örnek olaydaki temel problem ve ayrıntılar iyi tespit edilmiş olmalıdır.
- Tartışmalardan çıkarılacak ilke ve sonuçlar ile üzerinde görüş birliği sağlanan öneriler yazı tahtasına yazılmalıdır.
- Olayların incelenmesinden çıkartılan ilke ve sonuçlardan benzer olaylarda nasıl yararlanılabileceği tartışılarak açıklığa kavuşturulmalıdır.
- Örnek olayla ilgili öğrencilere ön bilgiler verilmeli.
- Problemin ve örnek durumun sınıf içerisinde uygulanması esnasında görev alacak öğrenciler ve bunların görevleri çok iyi bir şekilde planlanmalı ve hazırlanmalı.
- Her konu alanı ve içerikteki olay, uygulama ve problemler örnek olay biçiminde sınıfa getirilebilir.

2.4.5.4.Örnek Olay Yönteminin Yararları

- Burada problem çözme tekniklerini, işbirliği içinde öğrenme, rol oynama gibi teknikleri de rahatlıkla kullanıp uygulama fırsatı bulunur.
- Öğrenciler ders kitabı dışındaki içerik ve materyallerden de yararlanma imkanı bulmuş olur.
- Öğrenci merkezli bir yöntemdir.
- Bağımsız düşünme, orijinal fikir üretme ve bunu ortaya koyma ve tartışma özellikleri gelişir.
- Soyut düşünceler burada pratiğe, uygulamaya dönüştürülür.
- Hemenhemen her alanda rahatlıkla uygulanabilecek ve verimli öğretim sonuçları alınabilecek bir metottur.
- Örnek olay yöntemi izlendiğinde katılımcıların çevrelerinde süre gelen olaylara duyarlılığı gelişebilir.Bir problemi çözmeyi, analiz edip sonuca ulaşmayı öğrenirler.
- Öğrenciler belli bir sorunla ilgilendikleri için ilgi, güdü ve dikkatleri genellikle yüksektir.
- Gruplarla da uygulanabileceği için birlikte çalışma imkanı sağlar.
- Bildiklerini ya da kavradıklarını gerçek bir duruma uygulama şansına sahip olurlar.

2.4.5.5.Örnek Olay Yönteminin özellikleri

- Öğrenci merkezli bir yöntemdir.
- Anlama, analiz etme, yorumlama, düşünme, karar verme, yaratıcı düşünme problem çözme gibi yetenekleri geliştirir.
- Öğrenciler öğrendikleri bilgileri bir olay ya da durumda kullanarak sonuç elde ederler.
- Örnek olaylar dersin hedeflerine ve öğrencilerin gelişim seviyelerine uygun olmalıdır.
- Öğretmen öğrencilerin süreçte düşüncelerini sağlayacak anahtar sorular hazırlayarak yönlendirme yapmalıdır.

- Öğrencilerin problem çözme becerileri gelişir.
- Öğrencilere yazılı metinler dağıtılarak ya da VCD'lerde izlemesi sağlanarak yönlendirilir.
- Bilişsel alanın uygulama ve üzerindeki hedef alanlarını (analiz, sentez, değerlendirme) kazandırmada kullanılır.
- Duyuşsal (ilgi, tutum, sosyal etkileşim) hedeflerin kazandırılmasında da kullanılır.

2.4.5.6.Örnek Olay Yönteminin Aşamaları

- Örnek olayın hazırlanması ve açıklanması
- Konunun ana hatlarını çıkarma
- Örnek olayın ve verilerinin toplanması
- Önceden bildikleri ile bağ kurma
- Neden-sonuç ilişkilerini kurma
- Örnek olay için olası çözüm yollarının önerilmesi
- Örnek olayın çözülmesi ve ortak kararın alınması
- Değerlendirmenin yapılması(<http://www.kpssdershanesi.com/ogretim-yontemleri.html>), (17.05.2014)

2.4.6. Gösterip Yaptırma Yöntemi:

Gösteri kısmı öğretmen, yapma işlemi de öğrenci merkezli olan bir yöntemdir.Bu yöntem daha çok öğrencilerin yaparak ve yaşayarak öğrendikleri için psiko-motor becerileri kazanmaları konusunda da etkilidir.

Öğrenilmiş her türlü davranışın niteliğini artıran en önemli unsur, ilgili davranışın tekrar tekrar yapılmasıdır.Örneğin bir mesleki becerinin iyi bir şekilde ortaya konulabilmesi için sık sık tekrar edilmesi gereklidir.Öğrenme konusundaki araştırmalar iyi öğrenilen becerilerin kalıcı alışkanlıklara dönüştüğünü göstermiştir.(Külahçı,1990:18) (Taşpınar,2013:174)

Bu yöntem aynı anda göze ve kulağa hitap ettiği için oldukça etkilidir. Beceriye artırması , konuşulanların açık anlaşılır hale gelmesi, yapılacak işin standartlarını ortaya koyması, öğrencinin dikkatini çekmesi açısından da yararlı bir yöntemdir. (Taşpınar, 2013:174)

Gösterip yaptırma yöntemi, özellikle öğrencilere belirli bir beceri kazandırılırken görsel ve işitsel öğeler birlikte kullanıldığı için etki bir öğrenme ortamı yaratır. Bu yöntemle bir işin en iyi şekilde nasıl yapılacağı gösterilir ve sonra öğrenciden bunu sınıf ortamında ya da bir laboratuarda yapması istenir. Bu yöntem, bir konuya ilişkin bilgiler açıklanması ve bu bilgilerin beceriye dönüştürülmesi için gerekli uygulamaların yapılması aşamasında ve daha çok uygulama düzeyindeki davranışların kazandırılmasında kullanılır. Meslek liselerinde belli bir işin ya da laboratuarda yapılan bir deney bu yöntemle verilebileceği gibi Türkçe ya da yabancı dil derslerinde güzel konuşma yazma becerileri geliştirilebilir. Gösterip yaptırma yöntemi ile daha çok psikomotor beceriler kazandırılmasına karşın insan ilişkileri, toplumsal olgu ve olaylar, Fen Bilgisi konuları, İş Eğitim dersleri, beden eğitimi, sanat eğitimi ve trafik derslerinde ve konularında da etkili bir şekilde kullanılabilir. Bu yöntem sınıf içinde ya da dışında televizyon, VCD, sine vizyon gibi araçlar yardımı ile film izletilerek de diğer yöntemlerle birlikte uygulanabilir. Bu şekilde öğrencilerin bir çok duyusu harekete geçirilerek zengin bir öğrenme ortamı oluşturulabilir. (<http://www.ozelogretim.hacettepe.edu.tr/grup3/gosteripy.php>), (15.07.2014)

2.4.6.7. Gösterip Yaptırma Yönteminin Yararları

- Öğrencinin konuyu görerek işiterek öğrenmesini sağlar.
- Öğrenci öğrenme sürecine aktif olarak katıldığı için öğrenmede kalıcılık düzeyini artırır.
- Özellikle becerilerin öğretilmesinde etkili bir şekilde uygulanabilecek bir yöntemdir.
- Gösteriler öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını çekeceği için etkili bir öğrenme ortamının oluşturulmasına imkan sağlar.
- Gösterip yaptırma yöntemi, kavramların veya kelimelerin yetersiz olduğu fikir, prensip veya olguların açıklanmasında etkili bir araç olarak kullanılabilir.

2.4.6.8 Gösterip Yaptırma Yönteminin Sınırlılıkları

- Gösterilerin hazırlanması için öğretmenin uzun süre ve iyi bir hazırlık yapması gerekir.
- Kalabalık sınıfların izleyeceği gösteriler çoğunlukla pahalı araçları gerektirir.
- İyi bir gösteri hazırlayabilme,ve eğitim teknolojisi alanında çok iyi bilgi ve beceri sahibi olmayı gerektirir.
- Öğrencilerin bir beceriyi kazanabilmesi belli bir hazır bulunuşluk düzeyini gerektirmektedir.
- Gerekli olan araç-gereç ve materyallerin sağlanması zor olabilir.

(<http://www.ozelogretim.hacettepe.edu.tr/grup3/gosteripy.php>), (15.07.2014)

2.4.7. Gezi Gözlem Yöntemi:

Eğitim-öğretim faaliyetlerinin bir parçası olarak amaçlı, planlı bir biçimde okul dışı bir ortamda gidilerek gözlemlerde bulunulması gezi,gözlem yöntemi olarak tanımlanabilir.Bu tür uygulamalar etkili öğrenme açısından oldukça önemlidir.Bu yöntem öğrencilerin ilgisini çeker ve onları öğrenmeye motive eder.Öğrencinin çevrelerini daha iyi tanımlamasını sağlar.(Taşpınar,2013:183)

Gözlem, öğrencinin duyu organlarının eğitimine ve zihinsel gelişimine yardımcı olur. Öğrencilerin bilimsel inceleme ve araştırmayla ilgili birtakım temel beceriler kazanmalarında, varlıklar ve olaylar arasında soyut bilgilerle somut durumlar arasında ilgi kurmalarında, gözlemin rolü büyüktür.

Gözlemin işlevini yerine getirebilmesi için yeri, zamanı ve nasıl gerçekleştirileceği önceden çok iyi planlanıp uygun biçimde uygulanması gerekir. Amaçsız ve düzensiz gözlemler, beklenen sonuca ulaştırmaz. Bu yöntemin uygulanmasında da öğretmene önemli görevler düşmektedir: Öğrencileri önceden psikolojik olarak gözleme hazırlamak, tüm öğrencilerin gözlemden yararlanabilmesini sağlamak, gözlem sırasında gerekli açıklamalar yaparak öğrencilerin dikkatini belli noktalar üzerine çekmek ve sonunda da mutlaka gözlemin değerlendirmesini yapmak oldukça önemlidir.

Değerlendirme, çeşitli yöntemlerle yapılabilir. Bunlardan biri sınıf tartışmasıdır. Tartışma esnasında kişisel raporlar okunup yorumlar yapılabilir; varsa gözlem sırasında çekilen fotoğraf vb. yararlanılabilir. Yine geziye ilişkin bir kompozisyon yazma, resmini yapma, modelini çizme gibi etkinlikler yöntemin bir gereği olarak yerine getirilmelidir. Ancak bu yolla gerçekleşmiş amaçların sürekliliği sağlanacaktır.

2.4.7.1. Gezi Gözlem Yönteminin Faydaları

- Öğrencilerin organize eğitsel ziyaretlerden hoşlandıkları ve yararlandıkları saptanmıştır.
- Öğrencilere, ilk elden tecrübe sağlanır.
- Öğrenciler çevrelerini daha iyi öğrenirler.
- Okul ?çevre ilişkisi gelişir.
- Öğrencinin pek çok duyusuna yönelir.
- Kullanım sahası fazladır. Programda yer alan pek çok konuda öğretmen bu yöntemi kullanabilir.
- Sınıf öğretiminden gerçek öğretime doğru bir aşamadır.

2.4.7.2. Gezi Gözlem Yönteminin Sınırlılıkları

- Yasal sorumluluğu oldukça fazladır.
- Disiplin kolayca sorun haline gelebilir.
- Uygun yer seçmek oldukça zordur.
- Organizasyonu genellikle çok karmaşıktır.
- Gidiş ?geliş oldukça güçtür ya da pahalıya mal olur.
- Çok vakit alır belli bir süre ayırmak güçtür.
- Gruba eşlik edecek kişi ya da kişilere ihtiyaç vardır. Bazen bu kişileri sağlamak zor olabilir.
- Eğer tam olarak planlanmazsa, zaman israfından ileri gidemez.

- İyi planlanmamış bir gezi diğer öğretmenleri de bu yöntemi uygulamaktan vazgeçirebileceği gibi, yöneticilerin aklına bu yöntemin değeri konusunda şüphe getirebilir. (<http://pdrgunlugu.net/egitimde-gezi-gozlem-yontemi/>), (01.10.2014)

2.4.8. Mikro öğretim

Yüz yüze eğitimin gerçekleştirilmesi için sınıf içinde uygulanan bir tekniktir. Eğitsel oyunlar, öğrencilerin geliştirilmesini ve daha rahat bir ortamda konunun tekrar edilmesini sağlayan bir tekniktir.

‘Mikro öğretim, normal öğrenme ve öğretim süreçlerinin karmaşıklığını basitleştirmeyi amaçlayan bir laboratuvar yöntemidir. Mikro öğretim uygulamalarında, öğretmen adaylarına geniş bir deneyim imkanı sunulurken, adayın davranışlarında istedik yönde değişmeyi ve mesleki gelişmeyi sağlayacak ortam, etkinlik ve yaşantıları sağlamak temel amaç olarak kabul edilmektedir.

Mikro öğretim yöntemi öğretmen adaylarına yeni öğretim stratejilerini planlama ve uygulama konusunda farklı ve yeni imkanlar sunar. Mikro öğretim yöntemi öğretmendavranışları üzerinde yoğunlaşır. Bir öğretmenin başarılı olmasında sahip olduğu bilgi ve becerilerini işe koşabilmesi çok önemlidir. Bu önemden hareketle ortaya çıkan mikro öğretim, öğretmen adaylarının kazandıkları bilgi ve becerileri uygulamaya aktarmalarına, yani kurum ile uygulama arasında köprü kurmalarına yönelik çabalardan birisidir. Mikro öğretimde öğretmen adaylarına, başarısızlık tehlikesi düşük, normal sınıf ortamına göre daha kontrollü bir öğretim ortamı sunulurken hizmet öncesi deneyim kazandırılır. Mikro öğretim, teori ile uygulama arasındaki ilişkiyi vurgulayabilme potansiyeline sahip oluşu nedeniyle öğretmenlik mesleğine hazırlıkta önemli bir yer edinmiştir. Mikro öğretim uygulamalarında ders süresi kısa tutulmakta (5-20 dakika) ve öğrenci sayısının da az olmasına (4 den az 20 den fazla olmaması) dikkat edilmektedir.’ (Gürses,2005)

Konu bakımından ise, öğretmen adayı, öğretim becerilerinden sadece bir tanesini yerine getirmeye çalışmaktadır. Dersler video kameraya çekilmekte ya da taşınabilir teyplerde kaydedilmektedir. Öğretmen adayı ders bitiminde kendi kendisini izlemekte ve işitmektedir. Aynı zamanda, rehber öğretmenden, öğrencilerden eleştiri ve öneriler almaktadır. Daha sonra o derste öğretim becerisini ilk uygulamasına kıyasla ilerletmek

için 15-20 dakikalık bir süre içerisinde hazırlanarak aynı dersi bir başka küçük gruba, aynı süre içinde yeniden vermektedir. Mikro öğretimde seçilmiş davranışın istenilen düzeye gelinceye kadar tekrar edilmesi esas alındığında, mikro dersin kaç kez tekrarlanması gerektiğine rehber öğretmen karar verir'.
(cms.inonu.edu.tr/panel/uploads/5/1328/mikro-ogretim.PPT), (20.09.2014)

2.4.8.1.Mikro Öğretimin Faydaları

- Mikro öğretim gerçek yaşantılar kazandırır.
- Bu yöntem ile öğreti prog. Kontrol altına alınır.
- Belli hedeflerin gerçekleşmesini ön plana çıkarır.
- Öğretimde bir laboratuvar ortamı yaratır.
- Sınırlı kaynaklarla daha geniş, daha denetimli deney yapma imkanı verir.
- Normal sınıf öğretiminin karmaşıklığını azaltır.
- Anında değerlendirme yapılmasını sağlar.

2.4.8.2.Mikro Öğretimin Sınırlılıkları

- Sınıf yönetimi ve disiplinin sağlanmasına engel olabilir.
- Video kamera her okulda bulunmayabilir.
- Video kullanılmaması denetim çeşitliliğini azaltır.
- Bütün öğretim becerilerinin kazanmasına uygun düşmeyebilir.

(cms.inonu.edu.tr/panel/uploads/5/1328/mikro-ogretim.PPT), (20.09.2014)

2.4.9. Ödev yöntemi

Ödev, öğretmenler tarafından çocukların ders dışı zamanlarda hazırlamaları için verilen; bazen derse hazırlık ve çoğu kez de derste öğrenilenleri pekiştirme, genişletme ve tamamlamayı amaçlayan çalışmalardır. Genellikle yazılı olmakla beraber sözlü ev ödevleri de bulunabileceği gibi, genellikle bireysel olmakla beraber grup halinde yapılan ev ödevleri de bulunabilir. Ev ödevlerine evde veya yakın çevrede bulunan birçok yetkin kişi yardım edebilir, ama kaynak gösterme ve malzeme temininin dışında öğretmenin doğrudan yardımını pek olmaz. Ev ödevlerinin çeşitli fonksiyonları vardır. Bunlar; dersin etkisini arttıran didaktik fonksiyonu, öğretim amaçlarına ulaşıp ulaşılmadığını kontrol eden kontrol fonksiyonu, çocuklarının neler öğrendiklerini anne-babalara bildirmesi

bakımından haber verme fonksiyonu, öğrencilerin kendi aralarında ve anne-baba ve kardeşler arasındaki ilişkiler kurma açısından iletişim fonksiyonu, öğrencileri değerlendirme fonksiyonu, birçok alıştırmayı ve konu hazırlığını okul dışı zamanlara atması bakımından öğretmeni rahatlatma fonksiyonu, öğrencileri ders dışı zamanlarda da kontrol ve disipline etme fonksiyonu gibi görevlerdir.

Derse hazırlık mahiyetindeki ev ödevleri materyal toplama, gözlem, bilgi toplama ve bunları mukayese etme işine yararırken, ders sonrası ev ödevleri konuları pekiştirme, tekrar etme, sağlamlaştırma, uygulama gibi görevler üstlenirler.

2.4.9.1 Ev Ödevleri Metodunun Faydaları

Öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirme ve çeşitli durumlara uygulama imkânı sağlar. Sınıfta yapılan dersi sağlamlaştırır ve genişletir. Öğrencilerin yeni bilgi, beceri ve yararlı alışkanlıklar kazanmalarını sağlar. Öğrencinin kendiliğindenliğini, yaratıcılığını, görev yapma bilincini geliştirir. Öğrencide kendi kendini kontrol duygusunu geliştirir.

Kaynak: <http://www.dersimiz.com/eyazim/Ev-odevleri-ogretim-yontemi-97.html>,
(12.08.2014)

BÖLÜM III

3.YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren, örneklem grubu, veri toplama araçları ve verilerin çözümlenmesine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma nitel araştırma modelindedir. Yıldırım ve Şimşek(2006), nitel araştırmanın bir olguyu kişilerin bakış açısından derinlemesine incelemeyi ve ilgili sosyal yapı ve süreçleri ortaya koymayı amaçladığını belirtmektedir.

3.2. Evren

Bu araştırmanın evrenini ülkemizde 2013-2014 eğitim-öğretim yılında yedi farklı bölgede toplam 56 Güzel Sanatlar Lisesinde bulunan bireysel ses eğitimi dersi öğretmenleri oluşturmaktadır.

3.3. Örneklem

Bu araştırmanın örneklemine 2013-2014 eğitim öğretim yılında “amaçlı örneklem” yöntemi kullanılarak seçilmiş hizmet yılı 2 ve daha fazla olan öğretmenlerin bulunduğu 14 güzel sanatlar lisesinin 15 bireysel ses eğitimi dersi öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklem grubunu oluşturan okullar:

Ankara Güzel Sanatlar Lisesi

Tokat Güzel Sanatlar Lisesi

Van Güzel Sanatlar Lisesi

Malatya Abdulkadir Eriş Güzel Sanatlar Lisesi

Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi

Adana Çukurova Güzel Sanatlar Lisesi

Mersin Nevit Kodallı Güzel Sanatlar Lisesi

Kütahya Ahmet Yakupoğlu Güzel Sanatlar Lisesi (2 öğretmen)

Selçuklu Konya Çimento Güzel Sanatlar Lisesi

Aksaray Güzel Sanatlar Lisesi

Kırşehir Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Lisesi

Eskişehir Atatürk Güzel Sanatlar Lisesi

Kastamonu Güzel Sanatlar Lisesi

Kayseri Fevziye- Memduh Güpgüpoğlu Güzel Sanatlar Lisesi

Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik bilgileri aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 1a. Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kadın	14	95
Erkek	1	5

Tablo 1a'ya göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %95'i bayan % 5'i erkektir.

Tablo 1b. Araştırmaya katılan öğretmenlerin hizmete ve BSE dersini sürdürme yılına göre dağılımı

	En Az	En çok	Ortalama \bar{X}
Hizmet yılı	2	20	12,9
BSE dersini sürdürme yılı	2	15	7,5

Tablo 1b'ye göre öğretmenlerin ortalama hizmet yılı 12,9 ve BSE dersini yürütme yılı ise 7,5'dir.

3.4. Veri Toplama Araçları

Konu ile ilgili bilgilere ulaşabilmek için kaynak taraması ve “yapılandırılmış görüşme formu” (Yıldırım & Şimşek, 2006) tekniği kullanılmıştır. Yapılandırılmış görüşme formu örneklem grubunda bulunan 14 GSL’ nin 15 BSE dersi öğretmenine e-posta yolu ile gönderilmiştir.

Glesne (2013:156), e-posta görüşmelerinin, görüşmelerin dökümü için harcanacak zaman ve parayı azaltmak gibi bir yarara sahip olduğunu; ulaşılması zor, yüz yüze konuşmaktan kaçınan, utangaç, görüşmede kullanılan dili ikinci dil olarak öğrenmiş ve bazı özel nitelikli (felç geçirmiş, konuşma zorluğu çeken v.b.) kişilerle konuşmaya olanak sağladığını ifade etmiştir.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Elde edilen bütün veriler içerik analizi yapılarak tema, kategori ve kodlara ayrılmış yüzde - frekans değerlerini içeren tablolara dönüştürülmüştür. İçerik analizinde temel amaç, verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Bunun içinde benzeyen verileri belirli kategoriler çerçevesinde bir araya getirmek ve okuyucunun anlayabileceği şekilde düzenleyerek yorumlamaktır.

Araştırmada, araştırma sonuçlarının geçerliğini sağlamak amacıyla iki önemli süreç gerçekleşmiştir.

1. Veri kodlanması ve veri analiz süreci detaylı bir şekilde açıklanmıştır.
2. Araştırmada elde edilen kategorilere her biri için onu en iyi temsil ettiği varsayılan öğretmen görüşlerinden örnekler seçilerek bulgular kısmında yer verilmiştir. (Yıldırım ve Şimşek , 2006) .

Verilerin analizi sonucunda, öğretmenlerin verdikleri cevaplardan 2 kategori oluşturulmuştur. Bu kategoriler ve her kategoride cevaplanan ifadeler (Kod) listelenmiştir.

Bu araştırmada öğretmenlerin hangi öğretim yöntem ve teknikleri kullandıkları verdikleri cevaplardan ‘Kavramsal Faktörler’ ve ‘İletişim Boyutları’ olarak karşınıza çıkmıştır.

İçerik analizi yapılan verilerin geçerlilik ve güvenilirliğini sağlamak için bir uzman ile çalışılmış ve verilerin analizini uzman ve araştırmacı ayrı ayrı olarak

yapmışlardır. Verilerin analizinde % 96 oranında eşleşme olduğu görülmüş ve bunun sonucunda da güvenilirlik sağlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular ve yorumları alt problemlere göre düzenlenerek sunulmaktadır

Tablo 2. Öğrenmede Etkisi Olan Kavramsal Faktörler

Öğretmen	Hazır Bulunuşluk		Motivasyon		Ödev	
	F	%	f	%	f	%
1						
2	X	6.6				
3	X	6.6			x	6.6
4	X	6.6	x	6.6		
5	X	6.6				
6	X	6.6				
7						
8	X	6.6	x	6.6		6.6
9	X	6.6				
10	X	6.6				
11	X	6.6				
12	X	6.6			x	
13						
14	X	6.6				
15						
Toplam	11	72.6	2	13.2	2	13.2

Tablo 2 incelendiğinde;15 öğretmenden, öğrenmede etkisi olan kavramsal faktörlerden hazır bulunuşluluğu 11(%72.6) , motivasyonu 2 (%13.2) , ödevi 2 (%13.2) öğretmeninkullandıklarıtespit edilmiştir.

‘Eserin çalışıldığı süre içinde verilen eserin yapısına göre ruhsal anlamda öğrenci hazırlanmaya çalışılır , eserin etkili bir şekilde söylenmesi için gerekli duyguların katılması gerektiği anlatılır.’ (Katılımcı Öğretmen 4)

‘Öğrencilerimizle ses sınırına uygun olan (Sesini en güzel bir biçimde kullanacağı şarkı seçimi oldukça önemlidir.) Bir türkü, lied, ya da napoliten çalışmaları yapmadan önce elbette, şarkı-türkü hakkında bilgiler topluyoruz.’ (Katılımcı Öğretmen 14)

Tablo 3a. Öğrenmede Etkisi Olan Faktörlerin Öğretim Yaklaşımları (İletişim Boyutları)

Öğretmen	Tek yönlü iletişim Anlatım yöntemi		Çok yönlü iletişim Soru- cevap yöntemi	
	F	%	f	%
1	X	6.6	x	6.6
2			x	6.6
3				
4	X	6.6		
5				
6	X	6.6	x	6.6
7	X	6.6		
8	X	6.6		
9				
10				
11				
12			x	6.6
13	X	6.6		
14	X	6.6		
15	X	6.6		
Toplam	8	52.8	4	26.4

Tablo 3a incelendiğinde; Öğrenmede Etkisi Olan Faktörlerin İletişim Boyutlarından anlatım yönteminin 8 (% 52.8) öğretmen, Soru –cevap yönteminin 4 (% 26.4) öğretme tarafından kullandığı tespit edilmiştir.

‘Eserin dönemi , yöresi ,bestecisi ,tonu,ölçü sayısı hakkında bilgi verilir.’(Katılımcı Öğretmen 7)

‘Eserin söz ve müzik cümlelerine bakarız. Bazen söz cümleleri , müzik cümleleri ile uyuşmaz. Bu durumda duyguyu doğru verebilmek adına hangisine öncelik vereceğimizi kararlaştırırız.’ (Katılımcı Öğretmen 12)

Tablo 3b Öğrenmede Etkisi Olan Faktörlerin İletişim Boyutları

Öğretmen	Çok yönlü iletişim									
	Keşfetme		Gösterip yaptırma		Mikro Eğitim		Örnek olay		Tartışma	
	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%
1			X	6.6			X	6.6		
2	x	6.6	X	6.6					X	6.6
3			X	6.6						
4			X	6.6						
5	x	6.6	X	6.6						
6	x	6.6							X	6.6
7	x	6.6	X	6.6						
8			X	6.6						
9	X	6.6								
10	X	6.6								
11	X	6.6	X	6.6	X	6.6	X	6.6		
12			X	6.6	x	6.6	X	6.6		
13	X	6.6	X	6.6			X	6.6		
14	x	6.6	X	6.6						
15	X	6.6	X	6.6			x	6.6		
Toplam	10	66	12	79.2	2	13.2	5	33	2	13.2

Tablo 3b incelendiğinde;Öğrenmede Etkisi Olan Faktörlerin İletişim Boyutlarından

Keşfetme: 10 (%66) öğretmen

Gösterip yaptırma: 12 (% 79.2) öğretmen

Mikro eğitim: 2 (% 13.2) öğretmen

Örnek olay: 5 (% 33) öğretmen

Tartışma: 2 (% 13.2) öğretmen tarafından uygulandığı tespit edilmiştir.

‘Eserin önce mutlaka ağır tempoda bonasını yaptırıyorum, bonasından tatmin olursak ağır tempoda deşifresine geçiyorum.Birkaç tekrardan sonra öğrenci hazırsa (prozodiye uygun olarak) takılmadan okuyorsa, bu aşamada sağ elle ezgiyi çalışıyorum.Prozodiye uygun olarak okuduktan sonra , eşliğini çalışıyorum ve öğrenci baştan sona eserin nefes yerlerine dikkat ederek okuyor.’ (Katılımcı Öğretmen 8)

‘Eseri kendi duygularıyla okumasını istiyorum ve piyano eşliğiyle söylerken son olarak kayıt cihazına kaydetmesini istiyorum.Öğrenci aldığı kayıttan kendini dinlediğinde hatalarını daha iyi duyup düzeltebiliyoruz.’ (Katılımcı Öğretmen 11)

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın sonuçlarına ve önerilere yer verilmiştir.

5.1 Sonuçlar

Araştırmaya katılan bireysel ses eğitimi öğretmenlerinin görüşleri incelenerek bireysel ses eğitimi dersinde uygulanan öğretim yöntemleri tespit edilmiştir.

Öğrenmede etkisi olan kavramsal faktörlerden en çok kullanılanın hazır bulunuşluk olduğu, motivasyon ve ödev yönteminin daha az ve birbirine eşit olarak uygulandığı tespit edilmiştir.

Öğrenmede etkisi olan faktörlerden olan öğretim yaklaşımlarının tek yönlü iletişim- çift yönlü iletişim ve çok yönlü iletişim olarak ayrıldığı tespit edilmiştir. tek yönlü iletişimde kullanılan anlatım yönteminin çift yönlü iletişimde kullanılan soru cevap yöntemine göre daha çok kullanıldığı tespit edilmiştir.

Çok yönlü iletişimin boyutları ise uygulanma sıklığına göre incelendiğinde;

1. Gösterip Yaptırma
2. Keşfetme
3. Örnek Olay
4. Tartışma
5. Mikro öğretim yöntemleri olduğu tespit edilmiştir.

5.2. Öneriler

Bu araştırmanın sonuçlarından yola çıkılarak:

Bse öğretmenleri tarafından kullanılması gerekip de az kullanılan yada hiç kullanılmayan öğretim yöntemlerinin bireysel ses eğitimi dersinde eşit ağırlıkta olarak kullanılması gerektiği,

Bse derslerinde kullanılan öğretim yöntemlerinin aslında yapılandırmacı eğitim yaklaşımları ile örtüştüğü ancak öğretmenlerin kullandıkları öğretim yöntemlerinin hangi öğretim yaklaşımında olduğunu bilmedikleri ve bundan dolayı öğretmenleri öğretim

yaklaşımı konusunda bilgilendirileceği bir hizmet içi eğitim almaları gerektiği önerilebilir.

Bu araştırmadan hareketle:

Aynı araştırmanın Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi anabilim dallarında da yapılabileceği ve bu araştırma ile karşılaştırılabileceği önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Birol, G (30-31 Ekim 2003). Müzik Öğretmen Adaylarında Düzgün,Doğru ve Etkili Konuşma Yönünden Bireysel Ses Eğitimi Dersinin Önemi. (Bildiri). *Cumhuriyetimizin 80.Yılında Müzik Sempozyumu'03'* , İnönü Üniversitesi, Malatya
- Çevik, S (26-28 Nisan 2006). Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Ses Eğitimi Alan Derslerinin Müzik Öğretmenliği Yeterlikleri Yönünden Değerlendirilmesi. (Bildiri). *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'06'* ,Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Çevik, S. (1999). *Koro Eğitimi ve Yönetim Teknikleri*(2.Baskı). Ankara: Yurt Renkleri
- Çilenti, K. (1994). *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim*(2.Baskı). Ankara: Kadioğlu Matbaası
- Davran, Y. (1997).*Şarkı Söyleme Sanatının Öyküsü*(1.Baskı).Ankara:Evrensel Müzikevi
- Demirel, Ö. (1995). *Genel Öğretim Yöntemleri*. (5.Baskı). Ankara: USEM Yayınları
- Ertürk, S. (1993). *Eğitimde Program Geliştirme* (12.Baskı). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Basımevi.
- Gürses, A, ve Diğerleri (2005).Öğretmenlik Uygulamalarında Mikro Öğretim Yönteminin Etkililiğinin İncelenmesi. *Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13 (1), 2-3.
- Kaya,Z. (2006). *MüzikÖğretmenliği Programı 1.Sınıf öğrencilerinin Bireysel Ses Eğitimi Dersindeki Başarılarını Etkileyen Faktörler*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya
- Kılıç ,I. (2007). *MüzikÖğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerinin' Özel Öğretim Yöntemleri 'Derslerinde Kazandıkları Yeterliliklerin 'Öğretmenlik Uygulaması'nda Kullanım Açısından Değerlendirilmesi*, Doktora Tezi,GAZİ ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Özdemir, N. ve Koç, Y. (2010).*Müzik6-7-8 Öğretmen Klavuz Kitabı Devlet Kitapları*(4.Baskı). İstanbul: Kelebek Matbaacılık

- Senemoğlu, N. (1997). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim(Kuramdan Uygulamaya) (1.Baskı)*. Ankara: Spot Matbaası.
- Sevinç,S ve Şimşek,G.(2004).Müzık Eğitimi Bölümlerinde Ses Eğitimi(Şan) Dersine Ayrılan Sürenin Yeterli Olup Olmadığı Üzerine Bir Araştırma,Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi,207-216pp,Ankara
- Sünbül, Ali M. (2007). *Öğretim İlke ve Yöntemleri (Baskı)*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Taşpınar, M. (2013). *Kuramdan Uygulamaya Öğretim ilke ve Yöntemleri(6.Baskı)*.Ankara: Edge Akademi
- Töreyin, Ayşe M (1-3 Kasım 2001).Müzık Eğitimi Anabilim Dallarının Ses Eğitimi Alan Derslerinde Karşılaşılan Sorunlar ve Müzik Öğretmenliğine Etkileri.(Bildiri). *Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu '01'* Ankara.
- Töreyin, Ayşe M (2000). Türkiye Türkçesine Uygun Şan Eğitimi. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, (583) , 83-91*
- Uçan, A. (2005). *Müzık Eğitimi Temel kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum (3.Baskı)*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Variş, F. (1988). *Eğitimde Program Geliştirme 'Teori ve Teknikler (4.Baskı)*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları No:157.
- Variş, Yakup,A. (2007). *Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları Orkestra ve Yönetimi Dersi Öğretim Sürecinin Betimlenmesi ve Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, GAZİ ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,Ankara.
- Yiğit, Vahide.B. (2014). *Güzel Sanatlar Lisesi Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Görüşleri İle İncelenmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya

İNTERNET ERİŞİM ADRESLERİ

- cms.inonu.edu.tr/panel/uploads/5/1328/mikro-ogretim.PPT, (20.09.2014)
- <http://egitimedair.net/e%C4%9Fitim-%C3%B6%C4%9Fretim/1784-soru-cevap-yontemi>, (01.10.2014)
- <http://pdrGUNlugu.net/egitimde-gezi-gozlem-yontemi/>, (01.10.2014)
- <http://www.dersimiz.com/eyazim/Ev-odevleri-ogretim-yontemi-97.html>, (12.08.2014)
- http://www.kefdergi.com/pdf/13_1/13_1_tum.pdf#page=3 (01.10.2014)
- <http://www.kpssdershanesi.com/ogretim-yontemleri.html> ,(17.05.2014)
- <http://www.ozelogretim.hacettepe.edu.tr/grup3/anlatim.php> ,(15.07.2014)

EKLER

ÖNSÖZ

Dünyada bilginin önemi hızla artarken, "bilgi" kavramı ve "bilim" anlayışı da hızla değişmektedir. Bilgi toplumu oluşum sürecini başlatan bu gelişmelerin bilgi toplumunun ekonomik büyüme sürecini hızlandırıcı, sosyal alt yapı hizmetlerinin sunumunu iyileştirici ve kültürel etkileşimi artırıcı etkileri olduğu da açıktır.

Günümüzde ekonomik ve sosyal kalkınmanın en önemli bileşeni olan eğitim, tüm dünyada hızlı ve sürekli bir değişim içindedir. Gelişmiş tüm ülkeler, özellikle son yıllarda yoğun bir şekilde eğitimde reform çalışmaları başlatmışlardır.

Bütün bunların sonucunda; ülkemizde de eğitime olan talep farklılık göstermekte, eğitim sistemimizde çeşitli değişim ve gelişmeler yaşanmaktadır.

İç dinamikler ve AB eğitim sistemi normlarına uyum sürecinin dayanağını oluşturduğu "Orta Öğretimin Yeniden Yapılandırılması" kapsamında yürütülen bir dizi çalışma hayata geçirilmiş bulunmaktadır. Bu çalışmalardan en önemlilerinden biri ise; haftalık ders çizelgeleri ve buna dayalı olarak öğretim programlarının yeniden düzenlenmesidir.

Bu kapsamda yürütülen "Program Geliştirme" çalışmalarında; eğitim sistemi birbütünü olarak ele alınmış ve "nasıl bir insan modeli?" sorusu cevaplandırılmaya çalışılmıştır.

Anayasa, kanunlar, kalkınma planları, şûra kararları, akademik tezler, araştırmalar vb. kaynaklar gözden geçirilerek ülkemizin mevcut eğitim özelliklerinin belirlenmesi, başarı ve başarısızlıkların değerlendirilmesi ve ortaya çıkan sonuçların yeni öğretim programlarına yansıtılarak ilköğretim ve orta öğretim programlarının bütünsel bir yaklaşımla hazırlanması sağlanmıştır.

Öğretim programları ülkemizin tarihsel, kültürel, sosyal, ahlaki birikimini dünyada yaşanan tüm değişimleri ve gelişmeleri yansıtacak şekilde hazırlanmıştır. Programlar, etkinliklerle zenginleştirilerek, öğrenci merkezli hale getirilmiştir. Yine programların hazırlanmasında; sonuca dayalı bir anlayış yerine, süreci de değerlendiren bir anlayış esas alınmıştır.

Yeni program geliştirme yaklaşımı ile öğrencilerin araştırma yapmasına, kültürel faaliyetlere katılmasına, sosyal aktiviteler içinde olmasına, öğrenmeye dayalı etkinlikler içinde bulunmasına fırsat tanınmaktadır.

Yoğun bir çalışma sonucunda ortaya konulan bu programın hazırlanması, basımı, dağıtımı ve yayımlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Söz konusu programın Türk Eğitim Sistemimize hayırlı olması temennisiyle, yönetici, öğretmen ve öğrencilerimize başarılar dilerim.

*Kerem ALTUN Ortaöğretim Genel
Müdürü*

1. GİRİŞ

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanan müzik eğitimi Mesleki Sanat Eğitimi kapsamındadır. Mesleki Sanat Eğitimi, sanat alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, sanata belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, kolun, dalın işin ya da mesleğin gerektirdiği sanatsal davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar.

Sanatçılık (sanatsal yaratıcılık-yorumculuk) eğitimi, sanat bilimcilik eğitimi, sanat öğretmenliği (eğitimciliği) eğitimi, sanat teknolojü eğitimi, mesleki sanat eğitiminin başlıca alt türlerini oluşturur.

Mesleki Sanat Eğitimi görececek kişide, öncelikle, seçilen kol, dal, iş ya da mesleğin gerektirdiği boyutlarda ve asgari yeterlilikte olmak üzere belirli bir yetenek düzeyi ve kapasite aranır. Kişinin (adayın) söz konusu yetenek düzeyi ve kapasitesi belli bir tercih ve ön kayıt sonrası yapılan yetenek sınavında gerçekleştirilen "sınama-eleme-sıralama-seçme" ve bunları izleyen " yerleştirme işlemleri ile belirlenir.

Mesleki Sanat Eğitimi, örgün eğitim kurumlarında ya da bu kurumlardaki benzer ortamlarda gerçekleştirilir. Bazı özel durumlarında, bazı dallarda çok erken yaşlarda başlamakla birlikte, genellikle ilköğretimin son yıllarındaki yönlendirmelere de bağlı olarak ortaöğretimde belirginleşir ve yükseköğretimde kesin biçimini alır. Alan bilgisi, genel bilgi ve meslek bilgisini birlikte kapsayacak biçimde programlanır. Programlarda, ortaöğretimden yükseköğretime doğru gidildikçe alan ve meslek bilgisine daha çok ağırlık verilir. Hangi düzeyde olursa olsun mesleki sanat eğitimi, bu iş için yetiştirilmiş ehil ve yetkili kişilerce yürütülür.

Mesleki Sanat Eğitiminde sanatı bizzat yaşamının ötesinde, onu bilgili, bilinçli, düzenli-planlı-yöntemli, kurallı ve profesyonel anlamda yeterli olarak yaratan yorumlayan, kuramlayan, araştıran, uygulayan ve öğreten sanatçı, bilimci, eğitimci, teknolog yetiştirmeye dönük bir strateji uygulanır. Bu uygulamalarda, bireyin ilgisi-isteği yatkınlığı-yeteneği doğrultusunda ölçüsünde gelişip doyum sağlaması değil onun ötesinde, kolun dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği biçim, kapsam ve düzeyde hazırlanması, biçimlenmesi, uzmanlaşması, gelişmesi ve yetkinleşmesi esastır (Uçan 1994, s.74).

Orta Öğretim kademesi içerisinde yer alan Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin amaçları, öğrencilerin;

- Güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerini,
- Özel yetenek gerektiren yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını,
- Yabancı dil öğrenmelerini,
- Alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini,
- Millî ve milletler arası sanat eserlerini tanımalarını ve yorumlamalarını sağlamaktır.

2. BİREYSEL SES EĞİTİMİ

Doğadaki ses ve gürültüleri, korku ve kuşkuyla izleyen ilk insan, bunları yansımış, topluca yaşamaya başladıktan sonra da, birbirleriyle anlaşabilmek için, seslenerek, el, baş, kaş, göz simgeleriyle, dokunarak, dürterek, kısacası, hareket, jest ve mimiklerle kendisini ifade etmeye çalışmışlardır. Giderek, yaygınlaşan ve ortak bir duruma gelen, bu anlaşma biçimi, toplumca da benimsenmiştir.

Toplumlar uygarlaştıkça, sözcükler çoğalmış ve gelişmiş, bugün bile kullandığımız, jest, hareket ve mimiklerle de birleşerek, dili, daha ileri bir anlatım gücüne ulaştırmıştır. Sözcüklerle sesler arasında daha etkin bir işbirliği kurarak etkiyi yoğunlaştırmak isteyen insan, bununla da yetinmeyerek, müziğe başvurmuş ve doğuştan beraberinde getirdiği doğal sesini de eğitmek ve geliştirmek yollarını aramış, yüz yıllar boyunca süren çabaların ve aşamaların sonunda da, ses tekniği ve eğitim metotlarını geliştirerek günümüze ulaştırmıştır.

İnsan yaşamında sesin, konuşmak ve müzik yapmak gibi, iki önemli yeri vardır. Müzik yapmaya yarayan diğer araçların tek başına oluşturamadığı çeşitli renklerin tümünü içeren insan sesi, dilden aldığı güçle de, etkinliğini bir kat daha arttırmış, kendine özgü teknik ve yöntemleriyle de, müzik yapmaya yarayan diğer araçların yanındaki değerli ve tutarlı yerini almıştır.

İnsan sesi ve ses organı, müzik yapma ve yaratmada en doğal, en kullanışlı, en yetkin ve en etkili araçtır (Uçan, 1994). Ses, insanların iletişim kurma ve anlaşma aracıdır. Doğanın insanoğluna verdiği en önemli armağanlardan biridir. Sesin eğitilmesi, ister konuşmada, ister daha etkili konuşma diyebileceğimiz şarkı söylemede büyük önem taşır. Ünal'a (1989) göre, ses eğitimi insanın sesini, doğru, etkili ve güzel konuşmasını ve bunu yaşam boyu kullanabilmesini sağlar.

Ses eğitimi kavramı; bireylere konuşma ve/veya şarkı söylemede seslerini doğru, etkili ve güzel kullanabilmeleri için gereken davranışların kazandırıldığı ve içinde konuşma, şarkı söyleme ve şan eğitimi gibi alt ses eğitimi basamaklarını barındıran, disiplinler arası bir özel alan eğitimidir. Tanımda kullanılan "doğru"; anatomik ve fizyolojik yapıya, dil ve müzik özelliklerine, gerçeğe ve kurallara uygunluğu, "güzel"; söyleme biçimindeki uyum ve ölçülebilir davranışlarındaki dengeyi, "etkili" kavramı ise, başkaları üzerinde bıraktığı duygusal izi nitelendirmektedir (Töreyin, 1998). Mesleki sanat eğitimi veren kurumlarda öğrencilerin Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma ve koro derslerinde seslerini yoğun olarak kullandıkları, üniversiteye giriş yetenek sınavlarında bir repertuar seslendirmekle yükümlü oldukları ve uzun vadede insan sesi ve ses organının, müzik yapma ve yaratmada en doğal, en kullanışlı, en yetkin ve en etkili araç olduğu gerçeği dikkate alınarak ses eğitiminin yeri ve önemi yadsınamaz. "Ses eğitimi müzik eğitiminin içeriksel açıdan genel kapsamında bulunur." (Uçan, 1994).

Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretim programı, Türkçe'yi doğru kullanma, solunum tekniklerini uygulama, sesini tanıma ve doğru-etkili kullanma, ses eğitimi tekniklerine

uygun olarak halk türkülerini, okul şarkılarını, Türk ve Dünya ses müziğinden değişik eserlerin seslendirilmesini kapsamaktadır. Anadolu Güzel Sanatlar liselerinde öğrenim gören öğrencilere; Bireysel Ses Eğitimi dersi aracılığıyla mutasyon dönemi özellikleri de göz ardı edilmeden, doğru ve sağlıklı ses üreterek, güzel ve etkili konuşma ve şarkı söyleme, sesini doğru kullanma ve koruma alışkanlığı kazandırılması amaçlanmaktadır.

3. PROGRAMIN UYGULANMASINA İLİŞKİN İLKE VE AÇIKLAMALAR

1. Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretim programında, belirlenmiş kazanımların öngördüğü bir içerik sınırlaması söz konusudur. Öğretmen, kazanımları gerçekleştirirken çevre özelliklerini, öğrenci grubunun ilgilerini, ihtiyaçlarını, beklentilerini, hazırlanmışlık düzeylerini ve dolayısıyla da ön bilgilerini dikkate almalıdır.
2. Öğretim programında, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, araştırma ve sorgulama, problem çözme, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik ve Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi gibi ortak becerilerin yanı sıra, Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik olarak ses sisteminin oluşturan organ ve bölgeleri eşzamanlı ve uyumlu kullanma, konuşmada sesini doğru, güzel ve etkili kullanma, şarkı söylemede sesini doğru, güzel ve etkili kullanma, ses gelişim (mutasyon) döneminde uygun registre geçişleri yapma, ses sağlığını koruma ve icra (yorumlama) becerileri yer almaktadır. Öğretmen dersi planlarken hazırladığı öğretimsel işlerin tümünde yukarıda belirtilen becerilerin bir veya uygun olan birkaç tanesinin kullanılabileceği ortamlar oluşturmalıdır. Öğretmen sınıf içi ve sınıf dışı etkinlikler ile geliştireceği becerileri pekiştirmek için ödev veya projeler verebilir.
3. Programda yer alan değerleri, öğretmenler yeri geldiğinde etkinlikler içinde vurgulayan bölümler oluşturarak pekiştirmelidir.
4. Öğrenciler, ses gelişim (mutasyon) döneminin özelliklerine uygun ses kullanımını ve korunması hakkında bilgilendirilerek sesini özenle kullanmaya yönlendirilir.
5. Bireysel Ses Eğitimi dersi bireysel gelişime dayalı, öğrenci merkezli bir ders olduğundan öğrencinin bireysel gelişim ve özelliklerine uygun alıştırmaya ve parçalarla yürütülür.
6. Bu program, bireyin, sağlıklı ses üreterek, doğru ve güzel konuşma, doğru ve güzel şarkı söyleme, sesini doğru kullanma ve koruma alışkanlığı kazandırılmasını amaçlar. AGSL öğrencilerinin seslerini Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma ve koro derslerinde de yoğun olarak kullandıkları dikkate alındığında bu üç dersin birbiri ile ilişkilendirilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Ses sağlığında problem olan öğrencilerin seslerini ve ses sınırlarını zorlamamak, ses sınırlarına uygun parçalar üzerinde çalışmak, koro derslerinde repertuarı, öğrencinin yaş ve düzeyine uygun belirlemek, bireysel söyleme dersinin amaçlarına ulaşmada yardımcı olacaktır. Ancak bireysel ses eğitimi dersinde edindikleri kazanımları koro ve solfej çalışmaları sırasında uygulamaya çalışması bireysel ses eğitimi dersinin amacına ulaşmasında önemli katkılar sağlayacaktır. Bu nedenlerle Bireysel Ses Eğitimi ders öğretmenleriyle Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma ve koro öğretmenlerinin sürekli iletişim içinde olması öğrencinin yararına olacaktır.

7. Öğretmen bireysel ses eğitimi dersinde belirlenen kazanımların, (solunum-fonasyon-rezonans-artikülasyon denetimi ve kontrolü) öğrenciler tarafından günlük hayatta da (konuşma ve diğer ses kullanımı gerektiren derslerde) kullanılabilmesine yönelik uyarı ve önerilerini sürekli kılarak, bu kazanımların edinilmesinde gereken devamlılığı ve iç disiplini sağlayacaktır.
8. Öğretim programının uygulanması sürecinde ses alıştırmaları ve repertuvar, farklı ses gruplarına göre (soprano, alto, tenor, bas) ayrı ayrı düzenlenmeli veya uygun tonlara transpoze edilmelidir. Özellikle repertuvarın farklı tür örnekleri içermesi, yaş ve ses tekniği düzeyine uygun olması ve piyano eşlikli olmasına dikkat edilmelidir. Solo parçaların yanı sıra kanon, duet, trio gibi çok sesli ve grup çalışmalarını içeren parçaların da repertuvar içine alınması önemlidir.
9. Öğretmen öğrencilerinin, her aşaması özenle planlanan ve değerlendirilen konser, tiyatro, opera, müzikal oyunlar vb. etkinlikleri izlemelerine önem vermelidir. Bu bağlamda, öğrenciler için çalışma kâğıtları hazırlanmalı sonuç raporları istenmelidir. Bu etkinlikler aracılığı ile öğrencilerin sanat zevki ve estetik duygularını geliştirmeleri amaçlanır.
10. Öğretmen, öğrencileri millî, ahlaki, insani, manevi, kültürel değerler bakımından besleyici; demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yol gösterici olmalıdır.
11. Millî ve dinî bayramlar, mahallî kurtuluş ve kutlama günleri, önemli olaylar, belirli gün ve haftalardan yararlanılarak, öğrencilerin millî duyarlılığı geliştirilmelidir. Öğretmen, Atatürk'ün "Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.", "Türk ulusunun tarihsel bir niteliği de güzel sanatları sevmek ve onlarda yükselmektir.", "Sanat ve sanatçıdan yoksun bir toplumun canlılığı olmaz." ve "Güzel sanatlarda başarı, bütün inkılapların başarılı olduğunun en kesin delili olacaktır." gibi sözlerinden hareketle sanata verdiği önem, yeri geldikçe vurgulanmalıdır.
12. Öğrencilerin, öğretim sürecinde sahne ve performans becerilerini geliştirmelerine olanak sağlayan etkinliklere yönlendirilmeleri sağlanmalıdır.
13. Öğretmen, kazanımların yapısına uygun olan değerlendirme araç ve yöntemlerini seçmelidir. Değerlendirme, öğrenmenin ayrılmaz bir parçasıdır. Öğretmen sadece öğrenme ürününü değil, öğrenme sürecini de değerlendirmelidir. Değerlendirmede geleneksel yöntemlerle, alternatif değerlendirme yöntemleri birlikte kullanılmalıdır. Bu değerlendirme yöntemleri ve araçları; dinleme, gözlem, performans ödevleri, görüşmeler, öz değerlendirme formları, vb.dir.
14. Ölçme ve değerlendirme sürecinde kullanılmak amacıyla geliştirilen, örnek formlar, yeri geldikçe öğretmen ve öğrenciler tarafından uygulanır. Örnek formlar aynen kullanılabileceği gibi öğretmen tarafından yeni formlar da geliştirilebilir.
15. Öğrenci düzeyi ve çevre etkenleri dikkate alınarak öğrenme-öğretme etkinliklerinde farklı ünitelerin birbirleriyle bağlantılı olan kazanımları birlikte ele alınabilir. Örneğin Ses Eğitimi ünitesindeki legato, staccato çalışmaları, Repertuvar ünitesinde çalışılacak olan eser üzerinde uygulanır.
16. Öğrenme-öğretme etkinliklerinde öğrenci düzeyine, eğitim ortamına ve çevre etkenlerine göre öğrencilerin aktif olduğu öğrenme-öğretme yöntem ve teknikleri kullanılır.

17. Öğrenme-öğretme etkinliklerinde, kazanımların edinilmesine yardımcı olabilecek uygun görsel, işitsel ve yayımlanmış materyallerden yararlanılır. Eğitim ortamında özellikle, ayna, piyano ve CD/DVD gibi kayıt özelliği bulunan araçların bulunması gerekir.
18. Etkinlikler planlanırken, bir sonraki haftanın etkinlikleri dikkate alınarak planlama yapılması öğretmenin ve öğrencilerin hazırlığı açısından önemlidir.
19. Öğrencilere bireysel çalışmaların yanı sıra, grup çalışmalarını da yürütebilecekleri çalışma disiplini ve bilinci kazandırılır.

4. PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI

Bilgideki değişim ve gelişim, öğrenci profilinin de eğitim sürecinde değişime uğramasına etki etmektedir. Günümüz öğrenci profili, bilimsel ve akılcı düşünme becerisine sahip, araştırmacı ve sorgulayıcı, bilgiyi ezberleyen değil bilgiye ulaşabilen, bu bilgiyi kullanıp paylaşabilen, iletişim kurma becerilerine sahip, teknolojiyi etkin bir şekilde kullanabilen, kendini gerçekleştirmiş ve bunun yanı sıra insanlığın ortak değerlerini de sahiplenmiş, yaratıcı, üretken, takım çalışmasına yatkın, öğrenmeyi öğrenmiş ve yaşam boyu öğrenmeyi benimsemiş " bireyler olarak tanımlanabilir.

Öğrenci profilindeki değişim eğitim, öğretim sürecinde okula da yeni anlamlar yüklemektedir. "Öğrenci Merkezli Eğitim", "Öğrenci Merkezli Okul" kavramları bu değişim ve gelişimin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Öğrenci merkezli eğitimin temel hedefi öğrenciyi merkeze alarak, birey olarak kendisinin ve sistemin ihtiyaç duyduğu değişim sürecini başlatmaktır.

Günümüzde bireylerden, doğru kararlar alıp uygulamaya geçmesi, yaratıcı düşünmesi, problem çözme yeterliğine sahip olması, öğrenmeyi öğrenmesi, ekip çalışmasına yatkın olması ve kendi kendini yönetebilmesi beklenmektedir. Öğrenci merkezli eğitim, öğrenmeyi öğrenmenin esas olduğu, her öğrencinin farklı zaman, tür ve hızda öğrenebileceğini benimseyen, düşünme becerilerini geliştirmenin yaratıcı düşünceyi geliştirdiğini kabul eden bir yaklaşımdır.

Öğrenci merkezli eğitimin öğrenci ve öğrenme süreci açısından on iki ilkesi ortaya konulmuştur (http://denizli.meb.gov.tr/mlokurs/_private/ome/02omeum.htm).

1. Öğrenmeyi öğrenmek esastır.

Öğrenme sürecinin doğası olarak öğrenme, bireyin kendi algıları, düşünceleri ve duygularından süzerek edindiği bilgi ve deneyimlerden anlamı keşfetmesi ve yapılandırması sürecidir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde öğrenmeyi öğrenmek esastır.

2. Her öğrenci öğrenebilir.

Her öğrenci, elde ettiği verilerden bir anlam yaratmak, bunu gözden geçirmek ve diğerleri için anlaşılır hâle getirmek üzere çaba gösterir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrenci öğrenebilir olarak kabul edilir.

3. Her öğrenci öğrenirken eski ve yeni bilgiler arasında özgün bağlantılar kurar.

Bilginin yapısı gereği her öğrenci daha derin bir anlama etkinliğini yapılandırmak için eski ve yeni bilgileri arasında özgün bağlantılar kurar. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrencinin yeni bilgi ile eski bilgileri arasında bağlantılar kurmasına önem verilir.

4. Düşünmeyi öğrenmek sorgulayıcı ve yaratıcı düşünceyi geliştirir.

Öğrenci, nasıl düşüneceğini plânlayıp, gözlemleyip, değerlendirerek, sorgulayıcı ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrencinin düşünmeyi öğrenmesine öncelik verilir.

5. Başarabilme duygusu içsel güdülenmeyi sağlar.

Öğrencinin kontrol düzeyi, sorumluluk duygusu, hedefleri, ilgi alanları, yeterlilikleri ve beklentileri başarıma güdüsünü besleyen etmenlerdir ve güdüleme öğrenmeyi etkiler. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrencinin motivasyonuna önem verilir.

6. Öğrenme olumsuz deneyimlerle engellendiğinde zorlaşır.

Her öğrenci doğal bir öğrenme eğilimine sahiptir. Bu eğilim olumsuz deneyimlerle engellendiğinde öğrenme zorlaşmaya başlar. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrencinin başarabilme deneyimini yaşaması için onların bireysel farklılıklarını dikkate alan fırsatlar yaratır.

7. Merak, yaratıcılık ve kompleks düşünmeyi harekete geçiren ödevler öğrenciyi daha zorlarını başarabilmeye güdüler.

Merak, yaratıcılık ve kompleks düşünmeyi harekete geçiren, güdü artırıcı ve öğrenmeyi öğrenmeye yönelik ödevler öğrenciyi giderek zorlaşan ödevler yapmaya güdüler. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde ödevler her öğrencinin başarabilme deneyimini yaşaması için yaratılacak fırsatlardan biri olarak görülür.

8. Her öğrenci farklı zamanda farklı türde ve farklı hızda ilerleyerek gelişir.

Öğrenmenin gelişimsel doğasına bağlı olarak her öğrenci farklı zamanlarda, farklı gelişim adımları boyunca ilerleyerek gelişir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde öğretim etkinliklerinin ve ortamlarının plânlanmasında farklı öğrenme türleri ve hızları dikkate alınır.

9. Farklı özelliklerdeki öğrencilerin birbirleri ile etkileşimi öğrenmeyi kolaylaştırır.

Farklı özgeçmiş, ilgi ve değerlere sahip bireylerin birbirleri ile etkileşimi, öğrenmeyi kolaylaştırır. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde işbirliğine dayalı öğrenme gibi grup çalışmalarını ön plâna çıkaran öğretim stratejilerine ağırlık verilir.

10. Öğrenciler arasındaki olumlu ilişkiler öğrenmeyi artırır.

Öğrencilerin birbirine destek olması, ilgi ve saygı göstermesi gibi olumlu ilişkiler öğrenmeyi artırır. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde grup çalışmaları ve sosyal etkinlikler öğrenciler arasında olumlu ilişkilerin geliştirilebilmesi için yaratılacak fırsatlar olarak görülür.

11. Her öğrenci öğrenmeye karşı farklı yetenek ve eğilime sahiptir.

Her öğrenci kalıtsal olarak taşıdığı genler ve çevresel etmenlerin bir araya gelmesi ile şekillenir ve bu nedenle öğrenciler öğrenmeye karşı farklı yetenek, tercih ve eğilimlere sahiptir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde bu farklılıklar dikkate alınarak öğretim etkinlikleri çeşitlendirilir ve teknoloji ile desteklenir.

12. Her öğrenci yeni bilgileri kendi kalıplarına göre kavrayıp benzersiz bir anlama

yaratır.

Her öğrenci yeni fikirleri inanç, anlama, yorumlama ve tutum süzgeçlerinden geçirerek işler ve benzersiz bir anlama yaratır. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde ölçme ve değerlendirme çalışmalarında her öğrencinin gelişiminde gösterdiği ilerleme dikkate alınır.

Öğrenci merkezli eğitim yaklaşımını temel alan etkili bir öğrenmenin gerçekleşmesi sonucu öğrencilerde; merak uyandırma ve plânlama, araştırma ve keşfetme, çözümlenme ve derinleştirme, paylaşma ve yaşantıya uygulama basamaklarını özümseyerek yaşamlarının her aşamasında bilgiyi kullanma becerilerinin gelişmesi beklenmektedir.

Öğrenci merkezli eğitim öğrenciyi merkeze alır ve bu nedenle öğretmen çok önemlidir. Çünkü öğretmen, öğrencideki değişimi ve gelişimi destekleyen en önemli kişidir. Öğrenci merkezli eğitimde öğretmen;

- Açık fikirlidir.
 - Çağdaştır.
 - Yenilikleri takip eder.
 - Öğrencileri için eğitim ortamını en iyi şekilde hazırlar.
 - Eğitim teknolojilerini etkin olarak kullanır.
 - Öğrencilerinin bireysel farklılıklarını dikkate alır ve onların ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılar
- (<http://uretim.meb.gov.tr/EgitekHaber/s84/yazarlar/Oguz.htm>).

Öğretmenler bütün öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştırmak için gerekli koşulları oluşturmalıdır. Nitekim öğretmenin oluşturduğu sınıf ortamının öğrencinin öğrenmeye karşı tutumunda ve güdülenmesinde etkisi büyüktür.

Aynı şekilde öğrenci merkezli eğitimde yönetici, öğretmen, öğrenci, aile, okul çalışanları ve çevre süreç içerisinde önemli bir yer alır. Eğitim ile ilgili sorunların çözümlenmesi için okul yöneticilerinin, öğretmenlerin, öğrencilerin, ailenin eğitim içerisinde etkin bir biçimde görev alması beklenmektedir. Ailenin, çocuğun eğitime katılımı; okula giderek, okulda yapılan etkinliklere aktif olarak katılarak, çocuğa zihinsel olarak uyarıcı ortamlar hazırlayarak ve bilişsel gelişimi için anlamlı materyaller sağlayarak gerçekleştirilir.

Geliştirilen Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretim programında konular, öğrencilerde doğru ve güzel şarkı söyleme, sesini doğru kullanma ve koruma alışkanlıklarını kazandıracak nitelikte ele alınmış, program; üniteler, kazanımlar ve öğretim etkinliklerine dayalı olarak düzenlenmiştir. Programda bilgi, beceri, değer ve tutum açısından denge gözetilmiş, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin yaşantıları dikkate alınmıştır. Program sadece sınıf içi değil sınıf dışı etkinlikleri de kapsamaktadır. Program yaklaşımı; öğrenme-öğretme süreçleri, ölçme-değerlendirme metotları ile öğretmen ve öğrencinin rolüne bakış açısından ve ortaya koyduğu aktif sınıf kültürüyle yeni bir yaklaşımı

kapsamaktadır. Öğretmenler programda önerilen etkinliklerin yanı sıra kazanımlarda öngörülen bilgi, beceri, değer ve tutumları kazandırmada farklı etkinlikler de planlayıp uygulayabilirler.

5. PROGRAMIN YAPISI

Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretim programı, genel amaçlar, beceriler, değerler ve tutumlar, üniteler, kazanımlar, etkinlik örnekleri ve açıklamalardan oluşmaktadır.

5.1. Genel Amaçlar

Bu program öğrencilerin;

- Konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanmaya ilişkin temel davranışları kazanmalarını,
- Sağlıklı ses üreterek doğru, güzel konuşmalarını ve şarkı söylemelerini,
- Ses bozukluğuna sebep olan etkenleri tanıyarak ses sağlığını koruma becerisi geliştirmelerini,
- Düzeylerine uygun eserleri müzikal duyarlılıkla seslendirmelerini,
- Müzik yoluyla anlama, anlatma, dinleme ve yaratıcılık gücünü geliştirmelerini,
- Müziğin dünyada ortak bir dil olduğu bilincini kazanmalarını,
- Müzik eğitimi yoluyla Türk toplumunun sosyo-kültürel gelişimine katkıda bulunmalarını,
- Türk müziği ve evrensel müzik eserlerinden bir dağarcık oluşturmalarını,
- Çalışmalarında zamanı verimli kullanma alışkanlığı kazanmalarını,
- Bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk bilinci geliştirmelerini,
- Bilinçli bir müzik dinleyicisi olma becerisi kazanmalarını,
- Müzik aracılığıyla insanlar arasındaki kültürel etkileşim ve iletişim becerilerini geliştirmelerini,
- Atatürk'ün müziğine ilişkin görüşlerini değerlendirmelerini,
- Ülkemizi ulusal ve uluslar arası müzik etkinliklerinde temsil etmelerini,
- Müzik yoluyla millî birlik ve beraberlik bilinci

geliştirmelerini amaçlamaktadır.

5.2. Temel Beceriler

Günümüz eğitim ve öğretim anlayışında bilgiyi olduğu gibi almak yerine, bilgiyi bulma, kullanma ve bilgiyi yapılandırma ön plana çıkmıştır. Beceri, öğrencilerde, öğrenme sürecinde kazanılması, geliştirilmesi ve yaşama aktarılması tasarlanan kabiliyetlerdir. Bu program ortak becerileri kazandırmanın yanında, alana özgü olarak geliştirilen becerileri kazandırmayı da amaçlamaktadır. Bu beceriler aşağıda gösterilmiştir. Bu becerilere, üniteler göz önünde bulundurularak, doğrudan verilecek beceri olarak programda yer verilmektedir.

Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretim programında yer verilen ortak becerilerin yanında Bireysel Ses Eğitimi alanına ait alt becerilerin kazandırılması da esas amaçlardan biridir. Müzik alanında belirlenen beceriler; öğrencilerin yaşamlarında ve mesleklerinde kullanabilecekleri nitelikte belirlenmiştir. Bu beceriler, ses sistemini oluşturan organ ve bölgeleri eşzamanlı ve uyumlu kullanma, konuşmada sesini doğru, güzel ve etkili kullanma, şarkı söylemede sesini doğru, güzel ve etkili kullanma, ses gelişim (mutasyon) döneminde uygun registre geçişleri yapma, ses sağlığını koruma ve icra (yorumlama) becerisidir.

Bireysel Ses Eğitimi dersi konularının hemen hepsinde farklı düzeylerde kullanılabilen bu beceriler, kazanımların içeriğinin gerektirdiği şekilde, kazanımlara entegre edilerek verilmiştir. Bu şekli ile öğretim sürecinde kazanımın gerektirdiği beceriler kazanımla birlikte verilmelidir.

Programla ulaşılmaması beklenen ortak beceriler şunlardır:

- Eleştirel Düşünme
 - Yaratıcı Düşünme
 - İletişim
 - Araştırma-Sorgulama
 - Problem Çözme Becerisi
 - Bilgi Teknolojilerini Kullanma
 - Girişimcilik
 - Türkçe'yi Doğru, Etkili ve Güzel Kullanma
- (http://programlar.meb.gov.tr/program_giris/yaklasim_2.htm).

Programla ulaşılmaması beklenen alana özgü beceriler ise şunlardır:

Ses Sistemini Oluşturan Organ ve Bölgeleri Eşzamanlı ve Uyumlu Kullanma Becerisi

İnsan sesinin oluşumunda tüm nefesli çalgılar gibi üç temel mekanizma aktif rol oynar. Bunlar;

- Üfleyici mekanizma
- Titreştirici (Vibratör) mekanizma ve

- Yankı mekanizmasıdır.

Bu üç mekanizmanın uyumlu ve eşzamanlı çalışması, gelişmiş bir sinir sistemi ile sağlanmaktadır. Bu bağlamda, insanda ses oluşumu üç sistemin birlikte ve eşgüdüm içinde çalışmasıyla mümkündür. Bunlar;

Harekete geçiren sistem (Aktivatör): Sesin oluşumunda gerekli havayı düzenleyen organlardan oluşur ve titreşimi sağlayan sistemin kaynağıdır (Soluk borusu, akciğerler, göğüs kafesi, diyafram ile bel ve karın kasları).

Titreşen sistem (Vibratör): İlk sesin üretildiği ve ses jeneratörü gibi çalışan, gırtlakla birlikte ses tellerinin de içinde bulunduğu kas, kıkırdak ve sinirlerden oluşan organlar bütünüdür (Larenks -gırtlak).

Yankılayan sistem (Rezonatör): Sesin asıl kalitesini ve karakteristik özelliklerini ortaya çıkaran organlar bütünüdür (Soluk borusu, göğüs, gırtlak bölgesi, yutak, ağız, alt çene, damak, burun ve sinüsler).

İnsanda ses sistemini oluşturan tüm bu organ ve bölgelerin birbirleriyle uyumlu ve eşzamanlı çalışmasını sağlamak, Bireysel Ses Eğitimi dersi öğrenme sürecinde kazanılması, geliştirilmesi ve yaşama aktarılması tasarlanan en önemli becerilerdendir. Bu beceri; ses oluşumundaki üç sisteme ait organ ve bölgeleri yapısal özelliklerine ve mekanizmasına uygun kullanma ile şarkı söylerken ve konuşurken kullanma alt becerilerini içerir.

Konuşmada Sesini Doğru, Güzel ve Etkili Kullanma Becerisi

Ses aynı zamanda bir iletişim aracıdır. Ses eğitiminin amaçlarından biri de bireye, eğitilmiş bir sesle güzel ve etkili bir konuşma becerisi kazandırmaktır. Bu bakımdan AGSL Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretim sürecinde öğrencilerin, konuşurken ürettikleri sesi doğru solunum, doğru fonasyon, doğru diksiyon ve artikülasyonla oluşturmaları onların yaşamlarına aktarılması tasarlanan en önemli becerilerdendir.

Öğrencilerin güzel ve etkili bir konuşma becerisi kazanmaları, gerek ses sağlığı, gerekse dile hâkimiyette büyük önem taşır. Bu beceri gerçekleştirilmek için solunum destekli ve kontrollü bir ses üretilerek, diksiyon ve artikülasyon çalışmaları yapılır. Türkçe'yi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi, sözlü bir müzik yapıtının da etkili ve güzel kullanılan bir dil ile seslendirilmesine önemli katkı sağlar. Bu beceri; sesi doğru, güzel ve etkili oluşturma, Türkçe'deki ünlü ve ünsüz sesleri doğru telaffuz etme, konuşmada (monotonluğu) tekdüzeliği engelleyen unsurları (vurgu ve durakları) doğru ve yerinde uygulama ile melodik konuşma alt becerilerini içerir.

Şarkı Söylemede Sesini Doğru, Güzel ve Etkili Kullanma Becerisi

Bilindiği gibi müzik şarkı söylemekle başlar ve temel kaynağı da budur. İnsanın, sesini müzik yaparken kullanmasından aldığı zevk, güzel şarkı söyleme eylemi ile gerçekleşmektedir. Bireysel ses eğitimi dersi öğrenim sürecinde öğrencilere; şarkı

söylemede, doğru solunuma dayalı, doğru fonasyonla ses oluşturmaya ilişkin uygun alıştırmalar yaptırılarak, sesini, yormadan güzel, etkili, denetimli ve kontrollü bir biçimde üretme becerisi kazandırılır. Böylece sesiyle güzel ve etkili şarkı söyleme zevki yaşar. AGSL Bireysel Ses Eğitimi dersi ile öğrencilere kazandırılması, geliştirilmesi ve yaşamlarının her anına aktarılması tasarlanan bu beceri; solo şarkıyı söylerken sesini doğru, güzel ve etkili kullanma, koroda şarkı söylerken sesini doğru, güzel ve etkili kullanma, solfej yaparken sesini doğru, güzel ve etkili kullanma ve şarkıyı zevk alarak söyleme alt becerilerini içerir.

Ses gelişim (Mutasyon) döneminde uygun registre geçişleri yapma becerisi

Registre, sesin yayılma alanı, yükseklik basamaklarından her biri (tiz, orta ve pes olarak) olarak anlam taşır. İnsanda ses sistemi, sesin rezonans kazandığı farklı bölgelere göre değişik ses alanlarında (registre bölgelerinde) sesin tını kazanmasını sağlar. Bunların en çok kullanılanları göğüs ve kafa registreleridir. Müzikle ve özellikle ses eğitimi ile ilgili bireyler arasında göğüs sesi - kafa sesi olarak bilinen kavramlar ses registrelerini ifade eder.

Eğitilmiş sesin en belirgin özelliği, konuşma ve şarkı söyleme sırasında sesin registre geçişlerinin fark edilmeden gerçekleştirilmesidir. Bu amaçla, Bireysel Ses Eğitimi derslerinde öğrencilerin registre geçişlerini kendi ses yapılarına uygun, doğru ses perdesinde ve doğal olarak gerçekleştirmelerine ilişkin doğru ve uygun alıştırmalar yaptırılır.

AGSL Öğrencileri yaş olarak ses gelişim dönemini yaşamakta olan öğrencilerdir. Aynı zamanda seslerini solfej ve koro derslerinde sürekli olarak kullanmak durumundadırlar. Bu dönemde ses sisteminde meydana gelen değişim ve gelişimden olumsuz etkilenmemek için sesi zorlamadan, yumuşak fonasyonla ve küçük ses tonu ile ses eğitimi uygulamalarına ağırlık verilir. Böylece de ses yapıları gelişirken, doğru ses üreterek kullanma alışkanlıkları kazanırlar.

Bu beceri ile öğrencilerin ses sınırları içindeki tüm tonlarda eğitilmiş seslerin en önemli özelliği olan ses bütünlüğünü oluşturmaları sağlanır. Dolayısı ile mutasyon dönemi ses özelliklerinden olan sesini kontrol edememe, sesinde bütünlük ve devamlılık sağlayamama ve sesini konuşurken ve şarkı söylerken gerektiği gibi rahat kullanamama durumu ortadan kalkar.

Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretim süreciyle AGSL öğrencilerine özellikle ses gelişim dönemlerinde doğru, doğal ve uygun ses perdelerinde registre geçişleri gerçekleştirmek ve onların tüm yaşantıları boyunca seslerini olabildiğince geniş alanda kullanma becerisi kazandırmak tasarlanmaktadır. Ses registrelerini konuşurken uygun kullanma ve şarkı söylerken uygun kullanma alt becerilerini içerir.

Ses Sağlığını Koruma Becerisi

Ses eğitiminde bilinçli bir şekilde ses oluşturulması ve kullanılması, insanda ses sistem ve mekanizmasının tanınarak algılanması ile mümkündür. İletişim ve etkileşim aracı olarak yaşamın her alanında insanın sesini sürekli kullanma zorunluluğu vardır. Ses

eğitiminin genel amacı bireyin ses sağlığını koruyarak sesini kullanmayı öğretmektir. Bu bağlamda AGSL bireysel ses eğitimi öğretim sürecinde öğrencilere, seslerine olumsuz etki yapan ortam ve durumlardan korunma ve bunu yaşamlarının her anında uygulama becerisi kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu beceri ile öğrencilerde, ses bozukluğuna sebep olan etkenleri tanıyabilme ve bu etkenlerden kaçınma bilinci geliştirilir.

Bu beceri, sesini kullanırken sağlığını koruma (doğru ses üretilip kullanarak) ve sesine doğrudan doğruya zarar vermesi olası durum ve ortamlardan korunma becerisi olarak iki alt beceriyi içerir.

İcra (Yorumlama) Becerisi

Ses eğitimi, her tür şarkıyı güzel ve etkili söyleyebilmek için gereken davranışları kazandırmayı amaçlar. Her müzik türü ve dönemi bir diğerinden farklı müziksel özelliklere ve üsluba sahiptir. Güzel şarkı söylemek; şarkıyı tür, dönem, üslup ve karakter özelliklerine uygun seslendirebilmektir. Bu durum ise kazanılan müzik tarihi bilincinin gelişmesi ve sesi doğru kullanmakla mümkündür.

Örneğin; tür olarak, okul şarkılarının, marşların ve opera ariyalarının seslendirilme biçimleri ve teknikleri ne kadar farklı ise klasik döneme ait bir opera ariyası ile romantik döneme ait bir ariyanın seslendirilmesi de önemli ölçüde farklıdır. Eserin yorumu bu farklılıklardan kaynaklanmaktadır.

Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretim sürecinde AGSL öğrencilerine, aldıkları müzik eğitimi tür ve düzeyine, yaşlarına ve kazandıkları ses eğitimi teknik düzeylerine uygun olarak seçilen eserleri, tür, dönem, üslup ve eserin karakterine uygun olarak seslendirme becerisi kazandırılmak amaçlanmaktadır. Bu beceri, okul şarkılarını yorumlama, marşları yorumlama, piyano eşlikli halk türkülerini yorumlama ve lied yorumlama alt becerilerini içerir.

5.3. Değerler ve Tutumlar

Değer, toplumun varlığını, işleyişini, devamını sağlamak ve sürdürmek için doğru ve gerekli olduğu kabul edilen ortak düşünce, ahlaki ilke ve inançlardır. Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretim programının diğer önemli unsurunu da tutumlar ve değerler oluşturmaktadır. Program eğitim, öğretim sürecinde aşağıdaki değerleri de kazandırmayı önemsemektedir:

- Dayanışma
- Hoşgörü
- Sevgi
- Saygı
- Duyarlılık
- Vatanseverlik
- Barış
- Estetik

- Sorumluluk
- Azim
- Disiplin
- Statü
- Özgüven
- Motivasyon

5.4. Üniteler

Ünite; birbiri ile ilişkili beceri, tema, kavram ve değerlerin bir bütün olarak görülebildiği, öğrenmeyi organize eden yapıdır. Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı "ünite" adı altında organize edilmiş yapılardan oluşmaktadır. Üniteler, programda öngörülen bilgi, beceri, kavram, değerler ve tutumların sistematik bir şekilde ilişkilendirildiği konu alanlarından oluşmaktadır. Bu anlamda ünitelere ilişkin program tablosu, kazanımları, örnek etkinlikleri ve gerekli açıklamaların yapılacağı sütunları içeren üç ana bölümden oluşturulmuştur. Programda içeriği belirleyen genel çerçeve, müzik eğitiminin içerik ve amaçlarına uygun bir şekilde organize edilmiştir. Ünitelerde sınıf düzeyine göre belirlenen kazanımlar ardışık ve bir bütün oluşturacak şekilde düzenlenmiştir.

Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretim programı, üç ünite çerçevesinde yapılandırılmıştır.

ÜNİTE 1: SESİN OLUŞUMU VE İNSAN SESİ

Sesi oluşturan öğeler, insanda ses sistemi ve sesin oluşumunda rol oynayan organlar tanıtılır ve sesin oluşumundaki görevleri açısından sorgulanır. Ses eğitiminin diğer ses eğitimi türleriyle farklı ve ortak noktaları belirlenerek bireysel ses eğitiminin müzik eğitimindeki yeri saptanır.

Öğrenciler, sesin oluşumunu sağlayan organların mutasyon dönemindeki değişim, gelişim ve işleyişine ilişkin bilgilendirilir. Bu süreçte yaşadıkları değişimi sorgulamaları sağlanır. Ses eğitiminde önemli noktalardan biri de bireyin ses sağlığını koruyarak sesini kullanmayı öğrenmesidir. Bu açıdan bireysel ses eğitiminde öğrencilere, seslerine olumsuz etki yapan ortam ve durumlardan korunma ve bunu yaşamlarının her anında uygulama bilinci kazandırılması amaçlanmaktadır.

ÜNİTE 2: SES EĞİTİMİ

Sesini kullanırken vücudun doğru duruş, solunum, fonasyon, rezonans, diksiyon, artikülasyon ve entonasyona yönelik uygulamalar yapılır. Bu uygulamaları gerçekleştirmenin amacı, ses eğitiminin temel davranışları olan doğru duruş, doğru solunum, doğru fonasyon, doğru rezonans ve doğru artikülasyonun eşgüdüm (koordinasyon) içinde çalışılmasıdır.

Eğitilmiş sesin en belirgin özelliği, konuşma ve şarkı söyleme sırasında sesin registre geçişlerinin fark edilmeden gerçekleştirilmesidir. Bu amaçla, Bireysel Ses

Eğitimi dersinde öğrencilerin seslerinde olabilecek geçiş sorununu gidermeye yönelik kendi ses yapılarına uygun, doğru ses perdesinde gerçekleştirmelerine ilişkin alıştırmaların yapılması gerekmektedir. Bu üniteyle öğrencilerin, sesini kullanırken (konuşmada ve şarkı söylemede) anatomik yapı özelliklerine göre doğru ve uygun registre geçişleri (ses bölgeleri) oluşturmaları beklenmektedir.

ÜNİTE 3: REPERTUVAR

Bu niteyle Bireysel Ses Eğitimi dersinin her tür şarkıyı güzel ve etkili söyleyebilmek için gereken davranışları kazandırmayı amaçladığı fikrinden yola çıkarak öğrencilerin, okul şarkılarını, marşları, piyano eşlikli halk türkülerini tür, dönem, üslup ve karakter özelliklerine uygun olarak seslendirmeleri gerçekleştirilecektir.

6. ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ

Hayat boyu öğrenen, edindiği bilgi ve beceriyi hayata geçiren fertlerin yetiştirilmesinde öğretim yöntem ve teknikleri de büyük önem taşımaktadır. Çağın gerektirdiği donanımlara uygun hedefler belirlenmiş olsa bile bu hedefleri tamamen geleneksel yöntemlerle gerçekleştirmek mümkün değildir. Öğrenme süreçlerinde öğrencilerin düşüncelerini, araştırmalarını, sorun çözmelerini ve edindikleri bilgi ve beceriyi yeniden yapılandırıp hayata geçirmelerini destekleyen yöntem ve teknikler işe koşulmalıdır.

Öğrenci merkezli öğrenme ortamlarında öğretmenin rolünün sınıflardaki geleneksel rolünden farkı; kendi kararlarını uygulamak yerine öğrencilere yol göstermek, önerilerde bulunmak, gerekli durumlarda açıklama yapmak, fikir vermek, rehber olmak ve onların gelişimlerini gözlemektir. Örneğin, öğretmen hangi öğretimsel işin yapılacağı ya da hangi kaynağa bakılacağı konusunda fikri olmayan öğrenciye çeşitli işler ya da kaynaklar önerebilir. Öğrencinin gelişmesinde sorunlarla karşılaşıldığında önlem almak da öğretmenin sorumluluğundadır. Burada söz konusu olan öğretmenin öğrenciye kendi kararlarını kabul ettirmesi, onun öğrenmesi ile ilgili kararları onun yerine almamasıdır. Öğretmen bilgi aktarıcı, karar verici olmak yerine öğrencilerin öğrenme sürecine etkin katılımını sağlayarak, öğrenmeyi kolaylaştırmalıdır. Bilgi ile öğrenci arasında arabuluculuk rolünü üstlenmelidir.

Öğrenci merkezli eğitim için yöntem ve tekniklerin belirlenmesi ve bunun sınıfta uygulanması, planlamanın en önemli bölümlerindedir. Öğrenci özellikleri doğru belirlendiğinde ve planlama aşamasına katılımı sağlandığında hedeflere ulaşmak daha kolay olacaktır. Öğrenci merkezli eğitim için benimsenen ilkeler,

Tablo: Öğretmen ve Öğrenci Merkezli Eğitimin Karşılaştırılması

	Öğretmen Merkezli	Öğrenci Merkezli
<i>Sınıfta etkinlik</i>	Öğretici	Etkileşimli
<i>Öğretmenin rolü</i>	Bilgi verici, daima uzman	Katılımcı, bazen öğrenci
<i>Öğrencinin rolü</i>	Dinleyici, daima öğrenci	Katılımcı, bazen uzman
<i>Ders ağırlığı</i>	Bilgiler	İlişkiler
<i>Bilgi kazanımı</i>	Hatırlama ve ezber bilginin birikmesi	Sorgulama ve buluş, bilgilerin yeni bilgilere dönüşümü
<i>Başarı göstergesi</i>	Miktar	Kalite
<i>Ölçme</i>	Normlara göre	Ölçütlere göre
<i>Teknoloji kullanımı</i>	Tekrar ve uygulama	İletişim, katılım, bilgiye erişim

(Kaynak: Dwyer, 1994)

<http://www.cndp.fr/collecie/pdf/clasbran.pdf>

değerler ve hedefler yöntem teknik ve stratejilerin belirlenmesinde temel oluşturmaktadır. Bu teknik, bir öğretme yöntemini uygulamaya koyma biçimi, ya da sınıf içinde yapılan işlemlerin bütün olarak tanımlanabilir. Yöntem ve tekniklerin belirlenmesinde etkili olan bazı faktörler vardır. Bunlar: Ulaşılabilecek hedefler, öğretmenin yöntem konusundaki becerisi, içeriğin yapısı, süre, maliyet, kullanım kolaylığı, öğrenci sayısı, derslik ve büyüklüğü, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyi vb. olarak sıralanabilir (Öğrenci Merkezli Eğitim Uygulama Modeli, 2004).

Çağdaş yöntemlerde öğrenci; öğrenme sürecine aktif olarak katılmaktadır. Burada öğretmenin rolü; öğrencinin öğrenmesinin kolaylaştırmak için ona rehberlik etmek, öğrencinin öğrenim sürecine katılımını sağlamak için gerekli önlemleri almak ve öğrenciyi sürekli güdülemektir. Öğretmenin ana görevi, öğrenme kaynağı ile öğrencinin doğrudan etkileşimini sağlamak ve gereksinim duyduğunda ona rehberlik etmektir. Bunun nedeni, öğretmenin öğrenciye ne sunduğundan çok öğrencinin ne yaptığı görüşünün benimsenmesidir.

Programda verilen etkinlikler birer öneri niteliğindedir. Öğretmen, bu etkinlikleri aynen kullanabilir veya ekleme ve çıkarmalar yapabilir. Bunun dışında başka etkinlikler de geliştirebilir. Etkinlikler, öğrenci merkezli ve öğrenme sürecinde öğrencinin etkin bir rol üstlenmesini sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Örneğin, öğrencinin sınıfta arkadaşlarıyla tartışarak, görüşlerini açıklayarak, sorgulayarak, başka arkadaşlarına aktararak öğrenme sürecine etkin olarak katılmasını amaçlamalıdır. Öğrencilerin birbirleriyle ve öğretmenlerle karşılıklı iletişime ve etkileşime girmelerini, birbirlerine açık uçlu ve anlamlı sorular sormalarını, araştırma yapmalarını sağlayıcı etkinliklere yer verilmelidir.

7. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Ölçme ve değerlendirme, eğitim ve öğretimin ayrılmaz bir parçasıdır. Eğitim sürecinde programların istenilen başarıyı gösterip göstermediği, öğrencilerden beklenen bilgi, beceri ve tutumların gelişip gelişmediği, ölçme ve değerlendirme yoluyla tespit edilir. Ölçme ve değerlendirme ile eğitim ve öğretim sürecinin sürekli izlenmesi her aşamada ortaya çıkan sorunları tespit ve düzenleme imkânı verir.

Ölçme: Nesnelere, olgularda ya da bireylerde bulunduğu düşünülen özelliklerin gözlemlenip gözlem sonuçlarının sayılarla veya başka sembollerle gösterilmesidir (Turgut, 1987; Yıldırım, 1999). Ölçme, öğrencilerin neleri bildikleri, neleri yapabildikleri hakkında bilgi toplamak olarak da tanımlanabilir.

Değerlendirme: Gözlem sonuçlarının bir ölçütü veya ölçütler takımıyla kıyaslanıp bir karara varılması işidir (Baykul, 1999; Yıldırım, 1999).

En genel anlamı ile ölçme, bir nesneye ilişkin gözlemlerin sayı ve sembollerle ifade edilmesi, değerlendirme ise ölçme sonuçlarını bir ölçüte vurarak, ölçülen nitelik hakkında bir değer yargısına varma sürecidir.

Ölçme ve değerlendirme, öğretme ve öğrenmenin etkililiğini belirlemek amacı ile yapılan, eğitimle ilgili verilerin toplanmasını ve yorumlanmasını içeren çok adımlı, sistematik bir süreçtir. Ölçme ve değerlendirmenin amaçları genel olarak şu şekilde sıralanabilir:

- Öğrenci başarısını gözlemlemek
- Okulun başarısını gözlemlemek
- Anne-babalara bilgi verebilmek
- Öğrenciler için sınıf geçme ve mezuniyet konularında karar verebilmek
- Öğretim sürecinin verimliliği hakkında yorumlar yapabilmek

Programda, değerlendirme ile sadece öğrenme ürününü değil, öğrencilerin öğrenme süreçleri de izlenir ve bu süreç değerlendirilerek gerektiğinde kullanılan sınıf etkinlikleri değiştirilir. Ölçme ve değerlendirme öğrencinin gerçek yaşamla kendi bilgileri arasında ilişki kurmasını ve karşılaştığı problemlere farklı çözüm yolları üretebilmesini gerektirir.

Öğretmenlerin, öğrencilerin başarısını değerlendirmede birkaç yöntemi birlikte kullanması gerekir. Bu durum her öğrenciye ne bildiğini gösterme konusunda bir şans tanır. Öğretmenin de birkaç aracı birlikte kullanarak öğrencinin ne bildiğini ve ne yapacağını bilmesi bu konuda kendine daha fazla güven duymasını sağlayabilir. Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretim programında değerlendirme ile sadece öğrenme ürününü değil, öğrencilerin öğrenme süreçleri de izlenir ve bu süreç değerlendirilerek gerektiğinde kullanılan sınıf etkinlikleri değiştirilir. Hazırlanmış olan programda değerlendirme, öğrencilerin neyi bilmediğini değil, ne bildiklerini belirlemeye yarayan bir araçtır. Bu amaçla öğretmenler programda yer alan gözlem, görüşme, performans ödevleri, öz değerlendirme formları, projeler, posterler vb. araç ve yöntemleri kullanarak öğrencilerin

bilgiyi nasıl yapılandırdığını ve üst zihinsel becerilerinin ne kadar geliştiğini öğrenim süreci içinde değerlendirirler.

Bireysel Ses Eğitimi dersi için yapılacak değerlendirme etkinliklerinde, öğrencilerin programın tüm boyutlarında sağladığı gelişme ve başarı ölçülmeye ve kaydedilmeye çalışılır. Öğretmenler, öğrencilerin programla ilgili bilgi, beceri, değer ve tutumlara yönelik eksiklerini belirlerken, bireysel gelişimlerini izlerken, karşılaştıkları zorlukları tanımlarken, öğrencileri öğrenmeye ve becerilerini geliştirmeye özendirirken değerlendirme yaparlar. Böylece, değerlendirme öğrencilerin eğitiminde geliştirici bir rol oynar. Öğrencilerin öğrenmesi ve gelişimiyle ilgili elde edilen bilgiler, öğretmenler tarafından kullanılabilmesi gibi öğrencinin kendini değerlendirmesine ve kişisel hedefler belirlemesine de yardım eder.

Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretim programı, yaratıcı ve eleştirel düşünme, problem çözme, karar verme, araştırma, girişimcilik gibi ortak becerilerin yanında, ses sistemini oluşturan organ ve bölgeleri eşzamanlı ve uyumlu kullanma, konuşmada sesini doğru, güzel ve etkili kullanma, şarkı söylemede sesini doğru, güzel ve etkili kullanma, ses gelişim (mutasyon) döneminde uygun registre geçişleri yapma, ses sağlığını koruma ve icra (yorumlama) becerisi gibi becerileri geliştirmesi bakımından öğrencinin eğitimine önemli katkılar sağlayacaktır. Bu amaçla, geliştirilen Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretim programında, eğitim-öğretim sürecini destekleyici nitelikte çeşitli ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerine yer verilmiştir.

Öğretmenler programda verilen ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini ya da bunlardan esinlenerek ünitelerdeki kazanımlara uygun ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemleri geliştirerek kullanabilirler. Örneğin, derslerin işleniş sürecinde öğrencilerin yapılan etkinliklere katılma düzeylerini belirlemede gözlem formlarından, grup etkinliklerine katılmalarını belirlemede grup değerlendirme formlarından ya da üniteler sonunda öğrencilerin hangi becerilere sahip olduklarını kendilerinin belirleyebilmeleri için öz değerlendirme formlarından yararlanabilir. Öğretmenlerin etkinliklere yönelik olarak kullanacağı değerlendirme araç ve yöntemleri öğrencilerin gelişimlerini değerlendirmelerinde ve alacakları kararlarda önemli ipuçları verecektir.

8. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTELER VE SÜRELERİ

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
SESİN OLUŞUMU VE İNSAN SESİ	9	4	12
SES EĞİTİMİ	23	16	44
REPERTUVAR	4	16	44
Toplam	36	36	100

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÜNİTELER VE AÇILIMLARI

ÜNİTE 1: SESİN OLUŞUMU VE İNSAN SESİ

1. Sesin Ögeleri
2. Sesin Oluşumunda Rol Oynayan Organlar
3. İnsan Sesinin Müzik Eğitimindeki Önemi
4. Ses Türleri
5. Mutasyon Döneminde Sesin Değişim, Gelişim ve İşleyiş Özellikleri
6. Ses Bozukluğuna Sebep Olan Etkenler

ÜNİTE 2: SES EĞİTİMİ

1. Duruş
2. Solunum ve Geliştirici Çalışmalar
3. İç ve Dış Yumuşama Etkileri ve İlgili Çalışmalar
4. Diksiyon ve İlgili Çalışmalar
5. Artikülasyon ve İlgili Çalışmalar
6. Entonasyon ve İlgili Çalışmalar
7. Rezonans ve İlgili Çalışmalar
8. Registre ve İlgili Çalışmalar
9. Legato, Staccato ve İlgili Çalışmalar
10. Vibrato ve İlgili Çalışmalar
11. Crescendo, Decrescendo ve İlgili Çalışmalar
12. İnici ve Çıkıcı Dizi ve Aralık Çalışmaları
13. Nüans

ÜNİTE 3: REPERTUVAR

1. Okul Şarkıları
2. Halk Türküleri
3. Marşlar
4. Kanonlar
5. Çok Sesli Eserler
6. Ses Etütleri (Concone, Panofka, Vaccai vb.)

9. ORTAÖĞRETİM ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ KİTAP FORMA SAYILARI

SINIFI	A4	B5
12	5-7	7-9

10. PROGRAMDA KULLANILAN SEMBOLLER

_ ^ Sınıf-okul içi etkinlik	Bu sembol, ilgili etkinliklerin (grup çalışması, çalışma kâğıdı doldurma, görsel materyal okuma, sanal alan gezisi, slayt/film izleme, dinleti, çalgı çalma, eser okuma, eser çözümlenme vb.) sınıf içinde yapılacağını gösterir.
«M» Okul dışı etkinlik	Bu sembol, ilgili etkinliklerin (araştırma, grup çalışması, proje çalışmaları, konser/sergi vb. etkinlikleri) tamamının veya bazı aşamalarının ev, kütüphane ve konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarda yapılabileceğini gösterir.
[!] Uyarı	Bu sembol, ilgili üniteye doğrudan verilecek beceri ve değer ifadelerini, işlenecek konuların sınırlarını, kullanılması önerilen araç-gereç ve dikkat edilmesi gereken noktaları gösterir.
H İnceleme gezisi	Bu sembol, ilgili etkinliklerin okul dışında inceleme ve araştırma gezileriyle yapılabileceğini gösterir.
O Ders içi ilişkilendirme	Bu sembol, ilgili kazanım(lar)la/üniteyle ilişkilendirilebilecek diğer dersleri gösterir.
O Diğer derslerle ilişkilendirme	Bu sembol, ilgili üniteyle iş birliği yapılabilecek diğer derslerin adını gösterir.
J Ölçme ve değerlendirme	Bu sembol, eğitim öğretim sürecinde yapılabilecek ölçme ve değerlendirme etkinliklerini göstermektedir. Belirtilen ölçme ve değerlendirme etkinlikleri öneri niteliğindedir.

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
SESİN OLUŞUMU VE İNSAN SESİ	<p>Bu üniteyi tamamlayan öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sesi oluşturan öğeleri fark eder. 2. İnsanda ses sistemini (harekete geçiren, titreşen ve yankılanan sistemleri) tanır. 3. Sesin oluşumunda rol oynayan organları tanır. 4. Bu organların sesin oluşumundaki rollerini sorgular. 5. Ses eğitiminin müzik eğitimindeki yerini belirler. 6. Ses türlerini ayırt eder. 	<p>^ Sınıf ortamında meydana gelen bir sesin nasıl oluştuğuna dikkat çekmek amacıyla her hangi bir kaynaktan ses elde edilir. Sesin; ses kaynağı, titreşim, hava, işitme organı aracılığıyla oluştuğuna vurgu yapılarak insanda ses sisteminin oluşumu açıklanır (1. ve 2. kazanımlar).</p> <p>^ İnsan ses sistemini oluşturan basit bir şema hazırlanır. Şema üzerinde sesin oluşumunda rol oynayan organlar bu organların rolleri belirlenir (2 - 4. kazanımlar).</p> <p>«Ut» Öğrenciler, müzik eğitiminde ses eğitiminin yerini saptamaya yönelik araştırmaya yönlendirilir (5. kazanım).</p> <p>m,CD/VCD/DVD'den farklı ses türlerini içeren görsel sunum yapılarak (soprano, alto, tenor, bas vb.) ses türlerini ayırt etmeleri beklenir (6. kazanım).</p>	<p>[!] Öğrenciler dersin amacı kapsamında ses eğitimi türleri (şarkı söyleme, şan, konuşma eğitimi, toplu ses eğitimi) konusunda bilgilendirilir.</p> <p>O 1. kazanım için Fizik öğretmeni ile işbirliği yapılarak öğrenciler, sesi oluşturan öğeler hakkında bilgilendirilir O Biyoloji ders öğretmeniyle işbirliğine gidilerek, öğrenciler insanda ses istemi hakkında bilgilendirilir (3. ve 4. kazanımlar). [!] Sesin işleyiş özellikleri konusuna vurgu yapılır.</p> <p>[!] Öğrencilere, seslerinin oluşumu sırasında ses sistemini fark etmelerine ilişkin uyarı yapılır (4. kazanım)</p> <p>[!] Sahnelenen bir operaya gitmeleri ve eserde yer alan ses grupları ve eser ile ilgili gözlem yapmaları ve rapor hazırlamaları istenebilir. [!] Öğrenciler, ses türlerini temsil eden öncü sanatçıların hayat öykülerini izlemeye teşvik edilir.</p>

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
SESİN OLUŞUMU VE İNSAN SESİ	<p>7. Ses oluşumunu sağlayan organların mutasyon dönemindeki değişim, gelişim ve işleyişine bağlı olarak sesteki değişimi fark eder.</p> <p>8. Ses bozukluğuna neden olan etkenleri tanıır.</p> <p>9. Ses bozukluğuna neden olan etkenlerden kaçınır.</p>	<p>^ Öğrencilerin sesindeki değişimlere ilişkin görüşleri alınır. Bu değişimin kaynağının mutasyonla bağlantısı kurularak tartışılır (7. kazanım).</p> <p>fttoÖğrenciler, ses bozukluğuna sebep olan etkenleri araştırmaya yönlendirilir. Araştırma sonucunda elde ettiği verileri kendi yaşamları ile ilişkilendirmeleri istenir (8. ve 9. kazanımlar).</p> <p>«Ut» Öğrenciler, ses bozukluğuna sebep olan etkenleri araştırmaya yönlendirilir. Öğrenciler on ikişerlik iki gruba ayrılır. Gruplardan birinin araştırma sonuçlarına göre elde ettikleri verilerden hareketle ses bozukluğuna neden olan etkenlere yönelik anket oluşturmaları sağlanır. Öğrenciler hazırladıkları anketi diğer gruba uygular. Anket sonuçları üzerinde tartışma ortamı açılır (8. ve 9. kazanımlar).</p>	<p>[!] Ses bozukluğuna neden olan etkenler ile bunlardan korunma yolları hakkında ses tedavi uzmanlarından (foniatrist) yararlanılabilir. [!] Bu dönemde seste karşılaşılan olumsuz durumlara dikkat çekilir.</p> <p>[!] Oluşturulan anketin uygulanması aşamasında öğrenciler uygun bir sınıf ortamında toplanır. Anket uygulanarak sonuçları değerlendirilir.</p> <p>[!] Anket, sınıfı üç gruba ayırarak (hazırlayan, uygulayan ve değerlendiren) okul çapında da uygulanabilir.</p> <p>[!] Bu ünite ile öğrencilerin dayanışma, hoşgörü, sevgi, saygı, sorumluluk ve disiplin değerlerine ulaşması beklenir. [!] Bu ünitenin sonunda öğrencilerin, ses sağlığını koruma becerisi kazanması beklenir. üBu ünite ile ilgili olarak ölçme ve değerlendirme çalışmalarında, sözlü sunum, görüşme ve öğrenci gözlem formundan yararlanılabilir.</p>

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
SES EĞİTİMİ	<p>Bu üniteyi tamamlayan öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> Sesini kullanırken vücudun doğru duruş pozisyonunu uygular. Sesi çıkarmak için gerekli havayı düzenleyen organları hatırlar. Konuşurken ve şarkı söylerken solunumunu denetlemeyi fark eder. Doğru solunum çalışmaları (diyafram, yan bel kasları ve akciğer alt uçları) yapar. Dış yumuşamanın (vücut yumuşaklığı) ses üretimi üzerindeki etkisini fark eder. Dış yumuşama alıştırmaları yapar. İç yumuşamanın ses üretimi üzerindeki etkisini fark eder. İç yumuşama alıştırmaları yapar. Sesini oluştururken (Fonasyon sırasında) gırtlak hareketlerini ve çalışmasını fark eder. Sesini soluk- ses bağlantılı olarak oluşturmayı fark ederek kullanır. 	<p>^ Görsel öğelerle ilişkilendirilerek doğru duruş çalışmaları yapılır (1. kazanım).</p> <p>^ Solunum organlarının çalışmaları hatırlatılarak, ses eğitiminde doğru solunum uygulamaları yaptırılır (2. ve 4. kazanımlar).</p> <p>^ Doğru solunuma dayalı doğru ses üretme çalışmaları yapılır (3. ve 4. kazanımlar).</p> <p>^ Solunumunu denetleyerek, tek ses üzerinde çeşitli hecelerle (na-ne ni-no-nu-ma-me... v.b) ve belirli vuruş sayılarında doğru ses üretme alıştırmaları yaptırılır (3, 4. ve 9. kazanım).</p> <p>^ Dış yumuşamayı sağlamak amacıyla dairesel boyun ve omuz hareketleri, esneme taklidi, gevşeme vb. bedensel hareketler yaptırılır (5 ve 6. kazanımlar).</p> <p>^ Öğrencilerin kendilerini mutlu ve huzurlu hissettikleri bir anı hayal etmeleri istenir. İç yumuşamayla sesine odaklanma arasında ilişki kurulur (7. ve 8. kazanımlar).</p> <p>^ İç ve dış yumuşamayı koruyarak doğru solunum ve yumuşak atakla soluk- ses bağlantılı çalışmalar yaptırılır (9. ve 10. kazanımlar).</p>	<p>-O"Bu ünite kapsamında yapılacak tüm çalışmalar (öncesinde) sırasında, insanda ses sistemi ile hareketlerine ilişkin bilgiler öğrencilere hatırlatılarak, tekrar tekrar doğru solunum ve doğru fonasyon çalışmaları yaptırılır.</p> <p>[!] Öğrencilerin müzik cümleleri ve eserlere yönelik seslendirmeleri kayıt edilir. İlerleyen zamanlarda daha önceki kayıtlar dinletilerek gelişmeleri fark ettirilmelidir.</p> <p>[!] 1. ve 6. kazanımlar ayna karşısında gerçekleştirilmelidir.</p> <p>- V 10. kazanım, çalışmalarda 1, 3, 4, 5, 6 ve 9, kazanımlarla ilişkilendirilir.</p> <p>- V <i>Alıştırma ve eser kapsamında yapılan tüm çalışmalarda 1-22. kazanımlar göz önünde bulundurulur.</i></p> <p>- V Bir önceki ünite de sesin oluşumunu anlatan bilgilerden yararlanılır (2. kazanım).</p> <p>[!] İç yumuşamanın, kişinin düşünce yoluyla sinir sistemini rahatlatması olduğuna dikkat çekilir.</p> <p>[!] Öğrencilerin bireysel yapı özellikleri ile ses gelişim-değişim (mutasyon) özellikleri dikkatle izlenir, buna uygun doğru ses alıştırmaları ve şarkılar seçilir.</p>

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
SES EĞİTİMİ	<p>11. Rezonans bölgelerini tanıtır.</p> <p>12. Sesini oluştururken doğru rezonans bölgelerini kullanmayı fark eder</p> <p>13. Rezonans bölgelerine yönelik ses alıştırmaları yapar.</p> <p>14. Diksiyon geliştirici alıştırmalar yapar.</p> <p>15. Artikülasyonu geliştirici alıştırmalar yapar.</p> <p>16. Sesini şarkıda ve konuşmada kullanırken sözleri doğru artikülasyonla oluşturmaya özen gösterir.</p>	<p>^ Rezonans bölgeleri ile işlevleri, görsel kaynaklardan tanıtılarak bu bölgeleri kendi beden yapılarında göstermeleri ve sesi rezonans bölgelerinden geçirirken hissettiklerini paylaşmaları istenir (11. ve 12. kazanımlar). ^ Sesin yerine oturması ve rezonansın sağlanması için kapalı ağızla orta seslerde ses egzersizleri yapılır (13. kazanım).</p> <p>^ Bir sanatçının hayat hikâyesini konu alan bir paragraf okutularak diksiyonuna dikkat edilir. Diksiyona yönelik çene, dudak ve dil geliştirici alıştırmalar yapılır (14. kazanım).</p> <p>^ Artikülasyonu geliştirmeye yönelik olarak ünlü ve ünsüzlerle alıştırmalar yapılır (15. kazanım). ^ Tekerlemeleri akıcı biçimde söyleme ve hızlı tempodaki şarkıların sözlerini doğru boğumlama çalışmaları yapılır (16. kazanım).</p>	<p>[!] Diksiyon, artikülasyon ve entonasyon çalışmalarını Düzeyine uygun bir okul şarkısı/ marş/ halk türküsü/ üzerinde uygulamaları sağlanır.</p> <p>[!] Öğrencilerde, varsa dil kusurlarının giderilmesi ile ilgili çalışmalar yapılır.</p> <p>[!] Diksiyon, artikülasyon ve entonasyon kavramları yeri geldikçe örneklerle açıklanır.</p> <p>[!] Kapalı ağızla seslerde M ve N ünsüzleriyle yapılan tınlama çalışmalarında fazla ses vermeden hafifçe tınlamaya özen gösterilir. Bu şekilde, ağız ve burun boşluklarında oluşan ve skala yükseldikçe alın boşluğuna geçen bir titreyiş hissedilir. Bu çalışma sesin rezonans boşluklarına sağlıklı bir şekilde gönderilmesini sağlar (13. kazanım)</p> <p>[!] Konuşma çalışmalarında atasözleri ve şiirlerden de yararlanılabilir (14. ve 15. kazanımlar). O Türkçe dersi öğretmenleriyle ortak çalışma yapılabilir (14. ve 15. kazanımlar).</p> <p>[!] Öncelikle konuşma ve ses bütünlüğünü etkileyen (o, e, i) ünlüleri üzerinde çalışmalar yapılabilir. Ünlülerle birleşecek ünsüzlerin de sesi öne getirici ve tınlamayı kolaylaştırıcı ünsüzler olmasına özen göstermelidir (f, v, s, d, m, b) gibi (15. kazanım).</p>

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
SES EĞİTİMİ	<p>17. Entonasyon geliştirici alıştırmalar yapar.</p> <p>18. Registre bölgelerini bedeninde hisseder.</p> <p>19. Sesini kullanırken (konuşmada ve şarkı söylemede) anatomik yapı özelliklerine göre doğru ve uygun Registre geçişleri (ses bölgeleri) oluşturur.</p> <p>20. Legato ve staccato söylemeyi geliştiren ses alıştırmalar yapar.</p> <p>21. Vibrato yapmayı geliştiren ses alıştırmalar yapar.</p> <p>22. Crescendo-decrescendo alıştırmalar yapar.</p>	<p>^ Majör gamın ilk üç sesi üzerinde ünlü ve ünsüz hecelerle kromatik ses çalışması yapılır (17. kazanım).</p> <p>^ Ses kırılmalarını ve geçiş sorununu önlemek üzere bir Registreden diğerine 'crescendo' ve 'decrescendo' alıştırmaları yapılır (18, 19. ve 22. kazanımlar).</p> <p>^ Legato, staccato, vibrato, crescendo ve decrescendo örneklerini içeren eserler dinletilir. Dinledikleri örnekler doğrultusunda öğretmen tarafından belirlenen eserler seslendirilir (20-22. kazanımlar).</p>	<p>[!] Çalışma yapılırken tonlar birbirine çok bağlı olmalıdır ve herhangi bir tonun üzerinde pürüzlenme, zorlanma olur veya ses iyi tınlamazsa geriye dönülerek aynı egzersiz yarım veya bir ton aşağıdan tekrar denenmelidir. Çalışma "u" ünlüyle başlanıp ardından diğer ünlü ünsüzlerle uygulanabilir. Egzersizi kolaylaştırmak için M, N veya S gibi tınlayan ünsüz harflerden faydalanılır (17. kazanım).</p> <p>[!] Geçiş tonu sorununa; pes, orta ve tiz ses Registrelere birbirleri ile kaynaştığı yerlerde rastlanabilir. Bu nedenle öğretmen, öğrencisinin her tonunu tekrar tekrar çeşitli ünlülerle denemelidir (18. ve 19. kazanımlar). Registre değişikliğinin gerçekleşeceği notaların önceden belirlenmesi, öğrencinin o seslerle karşılaştığında bir gerilim duymasına yol açabilir. Bu nedenle geçişleri öğrenciye hissettirmeden yaptırmak eğitimin ileriki basamakları için faydalı olacaktır (18. ve 19. kazanımlar). [!] 19 -22. kazanımlar için ses tekniğini geliştirici inici ve çıkıcı ses dizileri ve aralık çalışmaları yapılır.</p>

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
SES EĞİTİMİ	23. Küçük müzik cümleleri ve eser üzerinde nüans alıştırmaları yapar.	<p>^ Farklı nüans örneklerini içeren müzik cümleleri ve eserler dinletilir. Nüansları uygulayacağı eserler seslendirilir (23. kazanım).</p> <p>^ Dinlediği eserin nüanslarını verilen bir nota örneği üzerinde yerleştirmesi istenir (23. kazanım).</p> <p>B Ses eğitimi kapsamında edindiği kazanımları destekleyecek nitelikte opera/müzikal etkinliğe gidilir (1-23. kazanımlar).</p>	<p>[!] Küçük bir müzik cümlesi, önce mf söylenmeli sonra aynı teknik mp' ye dönüştürülmelidir. Ardından sesin soluktan kopmamasına özen göstererek mp' den veya mf den mp' ye geçişler ve uygulamalar denenmelidir. Çalışmalar ilerledikçe çeşitli nüanslar uygulanabilir (23. kazanım). [!] Seçilen bu çalışmaların amacı sesi doğru kullanma alışkanlığı kazandırmak ve korunmasını öğretmek olduğu unutulmamalıdır. [!] Ses çalışmaları ve repertuar çalışmaları piyano eşliğinde yapılacaktır.</p> <p>[!] Küçük müzik ve konuşma cümlelerini, ses eğitiminde temel davranışlar olan doğru duruş, doğru solunum, doğru fonasyon, doğru rezonans ve doğru artikülasyonu eşgüdüm (koordinasyon) içinde gerçekleştirerek seslendirilir.</p> <p>[!] Bu ünite ile öğrencilerin dayanışma, hoşgörü, sevgi, saygı, duyarlılık, vatanseverlik, barış, estetik, sorumluluk, azim, disiplin, statü, özgüven, motivasyon değerlerine ulaşması beklenir.</p> <p>[!] Bu ünitenin sonunda öğrencilerin, ses sistemini oluşturan organ ve bölgeleri eşzamanlı ve uyumlu kullanma, konuşmada sesini doğru, güzel ve etkili kullanma, şarkı söylemede sesini doğru, güzel ve etkili kullanma, ses gelişim (mutasyon) döneminde uygun Registre geçişleri yapma, ses sağlığını koruma ve icra (yorumlama) becerisi kazanması beklenir. üBu ünite ile ilgili olarak ölçme ve değerlendirme çalışmalarında, öz değerlendirme, öğrenci gözlem, akran değerlendirme ve performans değerlendirme formundan yararlanılabilir.</p>

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
REPERTUVAR	<p>Bu üniteyi tamamlayan öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> Düzeyine uygun, okul şarkıları ve halk türkülerini seslendirir. Düzeyine uygun, kanon, iki sesli, üç sesli ve dört sesli eserleri küçük vokal grupları ile seslendirir. 	<p>^ Seslendirilecek olan türkünün hikâyesi okunur. Türkü, hikâyedeki anlatımı ortaya koyabilecek nitelikte seslendirilir (1. kazanım).</p> <p>^ Görsel-işitsel sunu yoluyla değişik türdeki eserlerin seslendirilişindeki farklılıkları tespit etmeleri sağlanır. Düzeyine uygun seslendirme çalışmaları yapılır (1- 4. kazanımlar).</p> <p>^ Kanon, iki sesli, üç sesli ve dört sesli eser örnekleri dinlenir/izlenir. Çalışılacak eser için ikili, üçlü, dörtlü vokal grupları oluşturularak eser seslendirilir (2. kazanım).</p> <p>^ / rttt Öğrencilerle birlikte belirlenen, örneğin; "West Side Story" adlı müzikalden "Tonight" şarkısının yer aldığı sahne izletilir. İzlenen sahne üzerinde öğrencilerle saptamalarda bulunulur. Belirlenen hususlar doğrultusunda öğrencilerin izledikleri sahneyi canlandırmaları sağlanır (2. kazanım).</p>	<p>[!] 1-4. kazanımlar için öğrencilerin teknik düzeyleri göz önünde bulundurulmalıdır.</p> <p>[!] Çalışılacak eserlerin kayıtlarını araştırıp sınıf ortamına getirmeleri istenir.</p> <p>[!] 1. kazanım için Muammer Sun'un "Kır Çiçekleri-10 Türkü", Saip Egüz'ün "Piyano Eşlikli Okul Şarkıları 1" ve "Piyano Eşlikli Halk Türküleri 1" kitaplarından faydalanılabilir.</p> <p>[!] Teknik açıdan ileri düzeyde olan öğrencilerle uygun lied'ler çalışılabilir.</p> <p>[!] Öğrencilerin üniversite yetenek sınavlarında faydalanacakları nitelikte bir repertuvar oluşturmaları sağlanır.</p> <p>-O'1- 4. kazanımlar, Ses Eğitimi ünitesinin 1-22. kazanımları ile ilişkilendirilerek çalışılır.</p> <p>O Repertuvardaki parçalar eserin karakterine uygun olarak seslendirilir. Repertuvar parçalarını dönemsel ve müziksel özelliklerine uygun seslendirirken Batı Müziği Tarihi, Batı Müziği Koro Eğitimi ve Türk Müziği Koro Eğitimi dersleriyle bağlantı kurulur.</p>

ÜNİTE	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
REPERTUVAR	<p>3. Düzeyine uygun marşları seslendirir.</p> <p>4. Düzeyine uygun çalışma parçalarını seslendirir.</p>		<p>[!] 4. kazanım için Concone, Panofka, Vaccai vb. kaynaklardan yararlanılır.</p> <p>[!] Öğrenciler, Türk ve Batı müziği eserlerinin sergilendiği konser vb. etkinlikleri takip etmeleri için yönlendirilir.</p> <p>[!] Solo ve ikili, üçlü, dörtlü ses grupları oluşturarak yapılan çalışmalar okul içi etkinliklerde sergilenebilir.</p> <p>[!] Bu ünite ile öğrencilerin dayanışma, hoşgörü, sevgi, saygı, duyarlılık, vatanseverlik, barış, estetik, sorumluluk, azim, disiplin, statü, özgüven, motivasyon değerlerine ulaşması beklenir.</p> <p>[!] Bu ünitenin sonunda öğrencilerin, ses sistemini oluşturan organ ve bölgeleri eşzamanlı ve uyumlu kullanma, konuşmada sesini doğru, güzel ve etkili kullanma, şarkı söylemede sesini doğru, güzel ve etkili kullanma, ses gelişim (mutasyon) döneminde uygun Registre geçişleri yapma, ses sağlığını koruma ve icra (yorumlama) becerisi kazanması beklenir.</p> <p>üBu ünite ile ilgili olarak ölçme ve değerlendirme çalışmalarında, öz değerlendirme, öğrenci gözlem, akran değerlendirme ve performans değerlendirme formundan yararlanılabilir.</p>

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ÖRNEK FORMLARI

Bu bölümde eğitim öğretim sürecinde öğrencileri değerlendirmek için öğretmenlere yardımcı olmak amacıyla örnek formlar ve ölçekler verilmiştir. Öğrencilerin bilişsel becerilerinin yanında duyuşsal ve psiko-motor becerilerinin değerlendirilmesi için bu formlar aynen kullanılabilceği gibi amaca uygun değişiklikler yapılarak da kullanılabilir. Bu formlara veya ölçeklere göre öğrencileri değerlendirirken, ölçütlere göre hangi alanda yeterli hangi alanlarda eksiklikleri olduğu belirlenebilir. Öğrencilerin eksiklikleri varsa bu eksiklikleri gidermeye yönelik gereken önlemler alınır. Öz değerlendirme, grup değerlendirme gibi formlarla öğrencileri değerlendirirken amaç, puan vermektan çok, onların eksikliklerini belirlemek ve bu eksiklikleri gidermeye yönelik önlemler almak olmalıdır.

PERFORMANS DEĞERLENDİRME FORMU

Açıklama: Öğrenciler eseri seslendirirken aşağıda belirlenen kriterleri gözlemeniz amacıyla hazırlanmıştır.

Eser Adı:

Adı-Soyadı :

Öğrenci No :

Sınıfı :

<u>Ses Eğitimi Ölçütleri</u>	<u>Puan</u>
Doğru soluk alma ve verme (10 Puan)	
Sesini soluk destekli ve kontrollü üreterek kullanma (10 Puan)	
Uygun ve doğru registre geçişleri (10 Puan)	
Eserin doğru seslendirilmesi (ezgisel hata olup olmadığı, nota ve sus değerlerine uygun seslendirme) (15 Puan)	
Entonasyon (15 Puan)	
Artikülasyon (10 Puan)	
Müziksel duyarlılık (10 Puan)	
Teknik ve müzikal bütünlük (20 Puan)	
Toplam Puan	

ÖZ DEĞERLENDİRME

Adı ve Soyadı

Sınıfı

No

Tarih:

Bu çalışmada neler yaptım?

Bu çalışmada neler öğrendim?

Bu çalışmada başarılı olduğum bölümler?

Bu çalışmada en çok zorlandığım bölümler?

Çalışmamı yaparken beklemediğim nelerle karşılaştım?

Bu çalışmayı tekrar yapsaydım şu şekilde yapardım:

ÖĞRENCİ GÖZLEM FORMU

Açıklama: Bu form, etkinlik süresince öğrencilerin, yapılan çalışmalara katılma düzeylerini gözlemeniz amacıyla hazırlanmıştır.

Ünite Adı:.....

Adı-Soyadı :.....

Öğrenci No :.....

Sınıfı :.....

BECERİLER	DERECELER				
	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her zaman
	1	2	3	4	5
I. DERSE HAZIRLIK					
1.Bilgi kaynaklarına nasıl ulaşacağını bilir.					
2.Ulaştığı kaynaklardan etkin bir biçimde yararlanır.					
3.Derse değişik yardımcı kaynaklarla gelir.					
4.Derse hazırlıklı gelir.					
Toplam					
II. ETKİNLİKLERE KATILMA					
1.Konu ile ilgili görüşlerini çekinmeksizin ifade eder.					
2.Görüşü sorulduğunda söyler.					
3.Yeni ve özgün sorular sorar.					
4.Belirttiği görüşler ve verdiği örnekler özgündür.					
5.Dersi iyi dinlediği izlenimi veren sorular sorar.					
Toplam					
III. İNCELEME - ARAŞTIRMA - GÖZLEM					
1. Bilgi toplamak için çeşitli kaynaklara başvurur.					
2.Kendisine verilen kaynaklarla yetinmeyip başka kaynaklar araştırır.					
3.İnceleme ve araştırma ödevlerini özenerek yapar.					
4.Gözlemlerini dikkatli bir şekilde yapar.					
5.Gözlemleri sonucunda mantıksal çıkarımlarda bulunur.					
6.Araştırma ve inceleme sonucunda genellemeler yapar.					
Toplam					
GENEL TOPLAM					

AKRAN DEĞERLENDİRME FORMU

Değerlendiren öğrencinin;

Adı ve Soyadı

Sınıfı

No

Tarih:

Arkadaşının adı soyadı:

Ben ve Arkadaşım	Her Zaman		Etkinliğin Başında		Etkinliğin Sonunda		Hiçbir Zaman	
	Ben	Arkadaşım	Ben	Arkadaşım	Ben	Arkadaşım	Ben	Arkadaşım
Etkinliğe katılımda gönüllüdür.								
Görevini zamanında yerine getirir.								
Farklı kaynaklardan bilgi toplayıp sunar.								
Arkadaşlarının görüşlerine saygılıdır.								
Arkadaşlarını uyarırken olumlu bir dil kullanır.								
Aletleri kullanırken dikkatli ve titizdir.								
Temiz, tertipli ve düzenli çalışır (Kullandığı aletleri yerine koyar, kirlettiklerini temizler vb.).								
Sonuçları tartışırken anlaşılır konuşur, konuşulanları anlar.								

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ TUTUM ÖLÇEĞİ

Bu ölçek Bireysel Ses Eğitimi dersi ile ilgili tutumları ölçmek için hazırlanmıştır. Bir ifadeyi okuduktan sonra aklınıza ilk geleni işaretleyiniz.

Adı Soyadı:

Sınıf:

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1. Bireysel Ses Eğitimi dersi müzikal gelişimim için gereklidir.					
2. Bireysel Ses Eğitimi dersinden keyif almıyorum.					
3. Bireysel Ses Eğitimi dersi bana müzikal statü katar.					
4. Bireysel Ses Eğitimi dersinde performansım her zaman iyidir.					
5. Bireysel Ses Eğitimi dersinde alıştırma ve eserlere çalışmak her zaman hoşuma gider.					
6. Seslendiremediğim zaman derse olan ilgim azalır.					
7. Bireysel Ses Eğitimi dersinde öğrendiklerimin yeterli olduğunu düşünüyorum.					
8. Bireysel Ses Eğitimi dersinde seçilen eserleri beğenirim.					
9. Zor eserleri çalışırken kasılırım.					
10. Bireysel Ses Eğitimi sınavları mutlaka komisyon önünde olmalıdır.					
11. Bireysel Ses Eğitimi dersinde teknik çalışmalara daha çok ağırlık verilmelidir.					
12. Bireysel Ses Eğitimi derslerinin uygulanış yönteminden memnunum.					
13. Bireysel Ses Eğitimi dersini yetersiz buluyorum.					
14. Şarkı söylemek benim için çok zevklidir.					
15. Bireysel Ses Eğitimi dersinin neden zorunlu olduğunu anlayamıyorum.					
16. Her zaman kendi seçtiğim eserleri çalışmak isterim.					

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K. *Aktif Öğrenme*, Eğitim Dünyası Yayınları, İzmir. 2003.
- Airasian, P.W. *Classroom Assessment (Second Edition)*. McGraw - Hill, Inc.: NY.1994.
- Baykul, Y. *İlköğretimde ölçme ve değerlendirme*, MEB Yayınları, 1999.
- Haladyna, T.M. *Writing Test Items to Evaluate Higher Order Thinking*. Allyn and Bacon: Boston. 1997.
- Kolçak, O. *Ses Eğitimi ve Şarkı Sanatı*, Esin Yayınevi. İstanbul.1998.
- MEB, *Ortaöğretim Coğrafya Dersi Öğretim Programı (9, 10, 11. ve 12. Sınıflar)*, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara. 2005.
- MEB, *Öğrenci Merkezli Eğitim Uygulama Modeli*, Millî Eğitim Basımevi, 2004.
- Özgüven, İ.E. *Psikolojik Testler*, PDREM Yayınları, Ankara. 1999.
- Tavşancıl, E. *Tutumların Ölçülmesi ve Spss ile Veri Analizi*, Nobel Yayınları, 1. Baskı, Ankara. 2002.
- Töreyin, M. *Türkiye Türkçesi Dil Bilgisi Yapısının Şan Eğitimi Amaç, İlke ve Teknikleri Açısından İncelenmesi*, Gazi Üniv. Fen Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi. 1998.
- Turgut, F. *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metotları*, Saydam Matbaacılık (5.Basım), Ankara. 1987.
- Uçan, A. *İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1994.
- Yıldırım, C. *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*, ÖSYM Yayınları (4. Basım). Ankara, 1999

INTERNET ADRESLERİ

- http://programlar.meb.gov.tr/program_giris/yaklasim_2.htm
- <http://talimterbiye.mebnet.net/program-gel-birimi/ana.html>

- <http://uretim.meb.gov.tr/egitekh Haber/s84/yazarlar/oguz.htm>
- <http://www.cndp.fr/collecie/pdf/clasbran.pdf>
- http://www.ef.sakarya.edu.tr/sayfa/bildiri/sayı_3/40
- http://www.emreyucelen.com/emr/index.php?option=com_content&task=blogsection&id=7&Itemid=43
- http://www.emreyucelen.com/emr/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=23&Itemid=49
- <http://www.gefad.gazi.edu.tr/231/7.pdf>
- <http://www.gefad.gazi.edu.tr/231/2317.htm>
- <http://www.meb.gov.tr/mebasp/mebdata/mevzuat/>
- <http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/G-Birol.html>
- <http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/A-Helvaci.html>
- <http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/Y-Percin.pdf>
- <http://www.vocalist.org.uk/>

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR LİSTESİ (ÖNERİ)

- Cardas E.,*Nefes Egzersizleri*, Okyanus Yayıncılık, İstanbul. 1999.
- Egüz S. *Piyano Eşlikli Okul Şarkıları 1*, Doğu Matbaası, Ankara.
- Egüz S. *Piyano Eşlikli Halk Türküleri 1-2*, Evrensel Müzikevi, Ankara.
- Karolyi O. *Müziğe Giriş*, Pan Yayıncılık (3.Basım), İstanbul. 1999.
- Kolçak, O. *Ses Eğitimi ve Şarkı Sanatı*, Esin Yayınevi, İstanbul. 1998.
- Kolçak O. *Ulusal Kimliğimizin Sesi Marşlarımız*, Kastaş Yayınları, İstanbul. 2003
- Özgür Ü.- Aydoğan S. *Müziksel İletişim Okuma*, (1. Baskı), Ankara.1999.
- Sun M. *Kır Çiçekleri-100 Türkü*, Sun Yayınevi, Ankara. 2004.
- Şimşek G. *Şan için Piyano Eşlikli Albüm*, Yurtrenkleri Yayınevi, Ankara. 2001.

EK 2:

Değerli Öğretmenlerim,

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans yapmaktayım. Çalışmalarımı düzenli bir şekilde yürütebilmem için aşağıdaki soruyu cevaplarsanız çalışmama büyük katkıda bulunmuş olacaksınız. Vereceğiniz bilgiler sadece bilimsel çalışmamda kullanılacaktır. Herhangi bir yerde paylaşılmayacaktır. Şimdiden Teşekkür ederim.

Araştırmacı
Zeynep Ece Öztürk

Yeni bir eseri öğretirken başından sonuna kadar uyguladıklarınızı açıklayarak maddeler halinde yazınız.

1.

EK 3:

T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

Sayı : 84037561/821/1620548
Konu : Araştırma İzni

21/04/2014

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
KONYA

İlgi : Genel Müdürlüğümüz evrakında kayıtlı 17/04/2014 tarihli ve 1569161 sayılı yazı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Zeynep Ece ÖZTÜRK'ün "Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalında Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Kullanılan Öğretim Yöntemlerinin İncelenmesi" konulu araştırma çalışması için anket uygulamasına dair ilgi yazı ve ekleri incelenmiştir.

Üniversitenizce kabul edilerek onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen ve 1 sorudan oluşan veri toplama araçlarının eğitim ve öğretim aksatılmadan, gönüllülük esas olmak üzere ders saatleri dışında, ilgi yazı eki listede yer alan Genel Müdürlüğümüze bağlı güzel sanatlar liselerinde görev yapan öğretmenlere yönelik olarak uygulanmasında bir sakınca görülmemiş olup gerekli duyurunun Üniversiteniz tarafından yapılarak araştırma tamamlandıktan sonra araştırma dokümanlarının bir örneğinin Bakanlığımıza gönderilmesi hususunda

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Ercan TÜRK
Bakan a.
Genel Müdür

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile aynıdır
22 Nisan 2014

Ömer Faruk KORKMAZ
Bilgisayar İşletmeni

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi için <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 2bef-5326-3b68-83f5-0a31 kodu ile yapılabilir.

Atatürk Blv. 06648 Kızılay/ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: ogm_kultur@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Muammer AKSOY Eğitim Uzmanı
Tel: (0 312) 413 15 13
Faks: (0 312) 418 07 39